

Brüssel, 25.3.2026
COM(2026) 135 final

2026/0078 (COD)

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS,
millega kehtestatakse erksa ja kiire kaitseinnovatsiooni programm „Agile“

(EMPs kohaldatav tekst)

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

- **Ettepaneku põhjused ja eesmärgid**

Kaitseinnovatsiooni tsüklid vahetuvad enneolematu kiirusega. Sõjalise löögijõu seisukohast on muutumas otsustavaks kujunemisjärgus ja lõhkuv tehnoloogia tehisintellekti, kvanttehnoloogia, robotika, kübertehnoloogia ja kosmose vallas. Samal ajal on ELi kaitsetööstuse ümberkujundamisel muutunud liikumapanevaks jõuks uued kaitsevaldkonna tegutsejad, eelkõige väikesed ja keskmise suurusega ettevõtted ja idufirmad, sealhulgas tsiviilsektorist pärit ettevõtted. Võimaldades kiiremaid innovatsioonitsükleid, suuremat erksust, kulutõhusaid lahendusi ja uudseid operatsioonikontseptsioone, kujundavad need tegutsejad ümber seda, kuidas uuenduslikku kaitsetehnoloogiat ja uuenduslikke kaitsetooteid välja töötatakse ja kasutusse antakse.

Viimastel aastatel on Euroopa Liit teinud märkimisväärsed edusamme kaitsealase teadus- ja arendustegevuse tugevdamisel. Teadus- ja arendustegevuse programmide seas on juhtivaks Euroopa Kaitsefond, mille kaudu edendatakse struktureeritud, pikaajalist ja koostööl põhinevat kaitsealast teadus- ja arendustegevust kogu Euroopas. Kuna Euroopa Kaitsefondist toetatakse mitut liikmesriiki hõlmavaid suuremahulisi projekte, võimaldab see arendada keerukaid, kulukaid ja kõrgtehnoloogilisi kaitseüsteeme, mida ükski liikmesriik üksinda ei suudaks. See aitab tugevdada piiriülest tööstuskoostööd,¹ vähendada killustatust ning tugevdada Euroopa pikaajalise kaitsevõime aluseks olevat tehnoloogilist ja tööstusbaasi.

Selles raamistikus on ELi tasandil käivitatud sihtalgatusi, millega tõhustada innovatsiooni rahastamist ja pakkuda kaitsevaldkonna ebatraditsioonilistele tegutsejatele suuremat toetust. Kaitsevaldkonna ebatraditsioonilistele tegutsejatele, sealhulgas VKEdele ning uuenduslikele idu- ja kasvufirmadele, antakse sihipärast toetust Euroopa Kaitsefondi raamistikus loodud ELi kaitseinnovatsiooni kavast (EUDIS). Lisaks edendab liikmesriikide ja ELi sidusrühmade tihedat koostööd kaitseinnovatsiooni alal koostööplatvormina tegutsev ELi kaitsevaldkonna innovatsioonikeskus (HEDI), mille Euroopa Kaitseagentuur 2022. aastal käivitas. Kaitsetehnoloogia kasutuselevõtu kiirendamiseks ja uute kaitselahenduste valdkonna tegutsejate toetamiseks saab kasutada veel NATO programmi DIANA, NATO innovatsioonifondi ja hiljuti vastu võetud kiire kasutuselevõtu tegevuskava.

Üheskoos moodustavad nimetatud vahendid Euroopa kaitsealaste teadusuuringutele ja kaitsealasele tehnoloogiaarendusele tugeva aluse, aidates muuta tegevust kestlikumaks, koostööpõhisemaks ja strateegiliselt suunitletuks. Samas on kiiresti muutuv julgeolekukeskkond toonud esile vajaduse täiendada neid vahendeid erisugust innovatsioonisammu võimaldavate lisamehhanismidega. Kaitsevaldkonna tegevuskavas „Hoidmaks rahu – kaitsevalmidus 2030“² ja Euroopa kaitse tulevikku käsitlevas valges raamatus „Kaitsevalmidus 2030“³ on rõhutatud vajadust kiirendada ELi kaitsevalmiduse tugevdamiseks innovatsiooni, lühendada toodete turule jõudmise aega ja tagada lõhkuva tehnoloogia kiire kasutuselevõtt.

¹Ilma et see piiraks liidu konkurentsireeglite, eelkõige ELi toimimise lepingu artikli 101 kohaldamist.

²Tegevuskava „Hoidmaks rahu – kaitsevalmidus 2030“

³Euroopa kaitse valge raamat „Kaitsevalmidus 2030“

19. novembril 2025 vastu võetud ELi kaitsetööstuse ümberkujundamise tegevuskavas⁴ on kutsutud üles muutma põhjalikult Euroopa kaitseökosüsteemis välja kujunenud mõtteviisi ja protsesse, saavutamaks suurem kiirus, erksus ja riskivalmidus. Selles tuuakse sõnaselgelt välja vajadus töötada välja uued ja olukorratundlikumad viisid, kuidas toetada lõhkuvat kaitseinnovatsiooni ja uute kaitsevaldkonna tegutsejate esilekerkimist.

Seda arvesse võttes on vaja suurendada ELi suutlikkust toetada kiiret kõrgtehnoloogilise valmiduse tasemega kaitseinnovatsiooni, mis vastaks liikmesriikide kiireloomulisele võimete arendamise vajadusele. Euroopa Kaitsefond sobib oma olemuselt eriti hästi pikaajaliste, keerukate ja kapitalimahukate programmide jaoks, milles on suur osa piiriülesel tööstuskoostööl ja mis vajavad strateegilist koostöölastamist liikmesriikide vahel. Euroopa Kaitsefondi standardses menetlusraamistikus on esmaste eesmärkidena kiiruse asemel esil töökindlus, kaasatus ja mastaap.

Samas on paljutöotavate kaitsealaste uuenduste puhul liikumine arendusfaasist relvajõudude kasutusse sageli raskendatud, eelkõige juhul, kui uuendus lähtub tsiviiltehnoloogiast või selle on teinud väikeettevõtte. See võib aeglustada läbimurdeliste lahenduste ulatuslikumat kasutuselevõttu, piirata uute kaitsevaldkonna tegutsejate esilekerkimist ja pärssida innovatiivsete algatuste saamist kasutuskõlblikeks relvasüsteemideks.

Selle lünga kõrvaldamiseks tehti ELi kaitsetööstuse ümberkujundamise tegevuskavas ettepanek luua kiire ja erksa kaitseinnovatsiooni programm „Agile“. Programm „Agile“ on kavandatud Euroopa Kaitsefondi ja ELi kaitseinnovatsiooni kava (EUDIS) ning muid ELi kaitseprogramme täiendava vahendina, millel oleks eriomane, ent teisi tugevdav roll. ELi kaitseinnovatsiooni kavasse on koondatud hulk Euroopa Kaitsefondi meetmeid, mille hulgas sihitatud teadus- ja arendustegevuse sihttoetused, häkatonid, ettevõtluskiirendi ja kontaktide loomise meetmed. Ettevõtjate jaoks, kes on juba osalenud ELi kaitsemeetmetes, nagu ELi kaitseinnovatsiooni kava häkatonid või ettevõtluskiirendi, kujutaks programm „Agile“ endast järgmist loomulikku sammu ja pakuks kiiret ja sujuvat tuge lahenduste kiireks turule toomiseks. Euroopa Kaitsefondi kaudu käiks seevastu pikaajalisem tegevus, millega lõimitakse need ettevõtted laiemasse kaitsetööstuse koostöösse, üleeuroopalistesse tarneahelatesse ning püsivatesse teadus- ja arendustegevuse partnerlustesse. Need kaks vahendit täiendavad seega oma olemuselt teineteist, kattes ettevõtete kaitseinnovatsioonialase tegevuse erinevaid, kuid teineteist tugevdavaid etappe.

Programm „Agile“ on kavandatud kiire, paindliku ja missioonipõhisena, nii et see suudaks käia kaasas kiirete innovatsioonitsüklitega ning võimaldaks võtta suuremaid riske ja töötada kiirelt välja relvajõudude seisukohast asjakohaseid lahendusi praeguse mitmeaastase finantsraamistiku alusel, kuni hakkavad tööle 2028.–2034. aasta mitmeaastases finantsraamistikus ette nähtud mehhanismid. Selles mõttes võib seda käsitada Euroopa Konkurentsivõime Fondi loomise ettepanekus esitatavate lahenduste katsekeskkonnana.

- **Koostööla poliitikavaldkonnas praegu kehtivate õigusnormidega**

Käesolev määrus, millega luuakse programm „Agile“, on täielikult koostööl edusammudega, mida on liidu käimasolevate programmide ja algatustega seni kaitseinnovatsiooni toetamiseks tehtud, ning täiendab neid.

Kaitseinnovatsioon on ELi tasandi strateegiline prioriteet. Euroopa kaitsetööstuse strateegias, valges raamatus Euroopa kaitse tuleviku kohta „Kaitsevalmidus 2030“, tegevuskavas

⁴[ELi kaitsetööstuse ümberkujundamise tegevuskava](#)

„Säilitamaks rahu – kaitsevalmidus 2030“ ja 19. novembril 2025 vastu võetud ELi kaitsetööstuse ümberkujundamise tegevuskavas on rõhutatud vajadust kiirendada ELi kaitsevalmiduse toetamiseks innovatsiooni, lühendada toodete turule jõudmise aega ja tagada lõhkuva tehnoloogia kiire kasutuselevõtt.

Kaitsetööstuse ümberkujundamise tegevuskavas kutsutakse üles muutma põhjalikult Euroopa kaitseökosüsteemis välja kujunenud mõtteviisi ja protsesse, saavutamaks suurem kiirus, erksus ja riskivalmidus, ning tuuakse välja vajadus töötada välja uued ja olukorratundlikumad viisid, kuidas toetada lõhkuvat kaitseinnovatsiooni ja uute kaitsevaldkonna tegutsejate esilekerkimist.

See strateegiline suund kajastab kiiresti muutuvat ohukeskkonda. Uuel tehnoloogial, sealhulgas tsiviilsektorist pärit tehnoloogial, on tänapäeva konfliktides üha olulisem osa. Venemaa agressioonisõda Ukraina vastu on näidanud, et relvajõudude jaoks on eelkõige vaja odavaid, hea itereeritavusega lahendusi, sealhulgas tarkvarapõhise ja kahesuguse kasutusega tehnoloogia vallas, samuti on saanud ilmsiks vajadus lühendada innovatsioonitsükli. Suutlikkusest sellist tehnoloogiat nobedalt leida, kohandada ja kasutusele võtta on saanud relvajõudude oluline eesmärk.

Nende probleemidega rinda pistes on EL töötanud välja ulatusliku kaitseinnovatsiooni toetamise raamistiku, mille alusel käivitada Euroopa kaitsesektori tehnoloogilise ja tööstusliku baasi konkurentsivõimet ja innovatsioonisuutlikkust edendavaid programme ja algatusi, millega kaasata muu hulgas VKEsid ning idufirmasid, keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtjaid, teadusasutusi ja kaitsevaldkonna ebatraditsioonilisi tegutsejaid. Liidu kaitsevaldkonna teadus- ja arendustegevuse alase koostöö juhtivaks algatuseks on Euroopa Kaitsefond, mis pakub märkimisväärset toetust kogu teadus- ja arendustegevuse tsükli jooksul, sealhulgas lõhkuva tehnoloogia jaoks. Muu hulgas antakse Euroopa Kaitsefondi osaks oleva ELi kaitseinnovatsiooni kavast, mis moodustab ligikaudu 20 % Euroopa Kaitsefondi aastaeelarvest, sihitatud eritoetust kaitsevaldkonna ebatraditsioonilistele tegutsejatele, sealhulgas idufirmadele, VKEdele ning muudele uuenduslikele ettevõtetele ja organisatsioonidele.

Seni tehtu pinnalt on komisjon astunud täiendavaid samme, et suurendada ELis kaitseinnovatsiooni toetuse kiirust ja kättesaadavust. Minikoondmäärusega,⁵ millega ergutatakse kaitseotstarbelisi investeeringuid ELi eelarvest, laiendati teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogrammi „Euroopa horisont“ raames Euroopa Innovatsiooninõukogu rahastamisvahendi „Accelerator“ kohaldamisala kahesuguse kasutuse potentsiaaliga uuendustele ja STEPi kasvukava, et toetada innovatsiooni elutähtsa kaitsetehnoloogia valdkonnas. See on praegu ainus ELi vahend, millega saab toetada uuenduslikke kaitseettevõtteid omakapitali otseinvesteeringutega ja luua neile seeläbi uusi võimalusi saada ELi toetusi.

Nii kaitsevalmiduse koondpaketi⁶ kui ka minikoondmäärusega lihtsustati Euroopa Kaitsefondi raames VKEde jaoks korraldatavate ja lõhkuvat tehnoloogiat sisaldavate taotlusvoorude menetlusi, vähendades nende puhul halduskoormust ja lühendades hindamise tähtaegu. Need meetmed kujutavad endast sisulisi edusamme kaitseinnovatsioonile antavate ELi toetuste erksamaks ja olukorratundlikumaks muutmisel.

⁵Määrus – EL – 2025/2653 – ET – EUR-Lex.

⁶Kaitsevalmiduse koondpakett – kaitsetööstus ja kosmos.

Üheskoos on need vahendid loonud tugeva aluse Euroopa kaitseinnovatsiooni toetamiseks. Siiski esineb struktuurseid lünki, mida olemasolevate instrumentidega ei saa täielikult kõrvaldada. Euroopa Kaitsefond on oma peamiste konsortsiuminõuete kohaselt koostööpõhine süsteemitasandi instrument, mis aitab kaasa piiriülestele projektidele ja uute tarneahelate loomisele ELis. Euroopa Innovatsiooninõukogu rahastamisvahendist „Accelerator“ antakse sihttoetust ja omakapitalitoetust üksikutele ettevõtetele ja selle kohaldamisala on laiendatud ka kahesuguse kasutusega innovatsioonile, kuid see ei laiene siiski puhtalt kaitseotstarbelistele rakendustele. Lisaks piirdub Euroopa Innovatsiooninõukogu raames kaitsevaldkonnale antav toetus praegu omakapitalirahastusega STEPi kasvukava raames, mis ei võimalda ELil anda kaitsetööstuse arenguks muud liiki rahastust, sh sihttoetusi.

Seega on programmi „Agile“ kavandamisel lähtutud vastastikuse täiendavuse vajadusest ja ELi selle sektori programmide ja algatuste senistest edusammudest ja tulemustest. See on sihitatud üksikutele ettevõtetele (eelkõige VKEdele, sealhulgas uuenduslikele idu- ja kasvufirmadele) ning on üles ehitatud nii, et toetuse andmise otsuseni jõudmiseks kuluv aeg oleks tavapärasest märgatavalt lühem. Seega on programm „Agile“ ELi kaitseinnovatsiooni toetuste andmisel täiendava iseloomuga: sellest toetatakse Euroopa kaitsesektori tehnoloogilist ja tööstuslikku baasi, keskendudes peamiselt VKEdele ja idufirmadele, ning ELi ja selle liikmesriikide üldist kaitsevalmidust.

- **Kooskõla muude liidu tegevuspõhimõtetega**

Määrus on täielikult kooskõlas paljude liidu poliitikaeesmärkide ja strateegiliste prioriteetidega, eelkõige julgeoleku ja kaitse, konkurentsivõime ja innovatsiooni ning lihtsustamise vallas, ning aitab kaasa nende saavutamisele.

ELi strateegilises tegevuskavas 2024–2029 on rõhutatud julgeoleku ja kaitse tähtsust ELi poliitiliste prioriteetide seas ja võetud kohustus vähendada strateegilist sõltuvust, tugevdada kaitsealast suutlikkust ja liikuda edasi Euroopa kaitsekoostöö liidu algatuste elluviimisel. Need põhimõtted on selgelt väljendatud ka Euroopa Komisjoni 2024.–2029. aasta poliitilistes suunistes. Kavandatav määrus aitab neile otseselt kaasa.

Programm „Agile“ on ühtlasi kooskõlas ELi kriisivalmiduse strateegiat käsitleva 26. märtsi 2025. aasta ühisteatisega. Selles nõutakse tõhustatud tsiviil-sõjalist koostööd ning paremat koostoimet tsiviil- ja sõjalise poole tegutsejate vahel. Need põhimõtted on tähtsal kohal ka käesolevas määruses, kus samuti edendatakse koostoimet tsiviiltehnoloogiaga. Programmis „Agile“ pöörataksegi suurt tähelepanu tsiviiltehnoloogia kasutusvõimalustele kaitsesektoris, suurendades koostoimet kaitse- ja tsiviilvaldkonna teadusuuringute ja innovatsiooni vahel.

Kavandatav määrus on kooskõlas ka ELi konkurentsivõimealaste poliitiliste prioriteetidega. 2025. aasta veebruaris vastu võetud konkurentsivõime kompassis, mis tugineb Draghi aruandele, on peetud innovatsioonilõhe kaotamist ja jõudmist teadusuuringute juurest turustamis- ja tööstusliku tootmise valmidusega toodete juurde ELi kõige pakilisemaks struktuurseks prioriteediks ja pööratud erilist tähelepanu süvatehnoloogiale, kahesuguse kasutusega tehnoloogiale ja sektoritele, kus on kaalul Euroopa suveräänsus.

Sel viisil kiirendatakse kavandatava määrusega kaitsesektoris innovatsiooni turuvalmiduse tsüklit ning pakutakse sihitatud toetust kaitsevaldkonna uutele tegutsejatele (eelkõige VKEdele ning uuenduslikele idu- ja kasvufirmadele), kellest on üha enam saamas lõhkuva tehnoloogilise arengu peamine tõukejõud Euroopas – toetades otseselt liidu eesmärki kindlustada oma tehnoloogilist suveräänsust ja vähendada strateegilist sõltuvust elutähtsates sektorites.

Euroopa Komisjoni 2024.–2029. aasta koosseisule esitatud poliitilistes suunistes on peamiseks valdkonnaüleseks poliitiliseks prioriteediks nimetatud lihtsustamist. See on eriti oluline programmi „Agile“ sihtrühma kuuluvate kaitsevaldkonna ebatraditsiooniliste tegutsejate jaoks, kellel on sageli väga asjakohane tehnoloogiline suutlikkus, kuid puuduvad vahendid keerukate ja pikale venivate rahastamisprotsesside läbimiseks.

Määruse ettepanek on ühtlasi kooskõlas valdkonnaülese lihtsustamise põhimõttega Euroopa kestliku heaolu, konkurentsivõime ja innovatsiooni eesmärkide seisukohast. Konkurentsivõime kompassis ja selle järel vastu võetud lihtsustamise koondpakettides on see eesmärk selge sõnaga esile toodud ning kutsutud üles märkimisväärselt vähendama VKEde ja muude ettevõtete halduskoormust ning asuma välja töötama ligipääsetavaid, kiireid ja proportsionaalseid rahastamisviise. Programm „Agile“ täiendab kaitsevalmiduse koondpaketti kiireloomulisuse ja erksuse eesmärkide vallas.

Täielikus kooskõlas nimetatud eesmärkidega nähakse programmiga „Agile“ ette lihtsustatud hindamis- ja väljavalimismenetlused, mis parandavad vahendite saajate juurdepääsu rahastusele ja toetusele, vähendavad halduskoormust ja lühendavad toetusotsuseni jõudmiseks kuluvat aega.

Kavandatud programm on täielikult kooskõlas ka järgmist mitmeaastast finantsraamistikku käsitlevate komisjoni ettepanekutega, sh Euroopa Konkurentsivõime Fondi käsitleva ettepanekuga. Selles nähakse ette motiveeriv sekkumismehhanism ning paindlikumad ja ligipääsetavamad viisid uuenduslike projektide ja ideede leidmiseks, kvalifitseerimiseks ja toetamiseks, muu hulgas väljavalimismenetluse muutmise ja vahendineutraalseks. Ettepanek ei piira ELi konkurentsireeglite kohaldamist.

2. ÕIGUSLIK ALUS, SUBSIDIAARSUS JA PROPORTSIONAALSUS

• Õiguslik alus

Programm „Agile“ põhineb Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklil 173 (ELi kaitsetööstuse konkurentsivõime).

• Subsidiaarsus (ainupädevusse mittekuuluva valdkonna puhul)

Liikmesriigid üksipäini ei suuda leida julgeoleku- ja kaitsevaldkonna probleemidele, mis ELi kimbutavad, piisavalt kiiresti piisava mahuga lahendusi. Usaldusväärse heidutuse tagamiseks ja kaitsevaldkonnas tehnoloogilise juhtpositsiooni säilitamiseks on vaja kooskõlastatud tegevust ELi tasandil.

Kaitseinnovatsiooni toetamise mehhanismid on liikmesriigiti erinevad. Sugugi mitte kõigil liikmesriikidel ei ole kaitseinnovatsiooni toetamiseks sobilikke mehhanisme, mistõttu puudub uuenduslikel ettevõtetel mõnes riigis juurdepääs rahastusvõimalustele. Kui ka sellised mehhanismid on olemas, kipuvad need seadma esikohale oma riigi ettevõtjad, pärssides piiriülest koostööd ja tugevdades riikide kapseldumist. Selline killustatus takistab ELi-üleste innovatsioonivõimaluste teket ning uuenduslike lahenduste kiiret katsetamist, laiendamist ja kasutuselevõttu.

Eelöeldut arvestades tuleks luua kõigile liikmesriikidele kättesaadav ELi tasandi programm, millega kehtestada kaitseinnovatsiooni rahastamine järjepideval ja kaasaval viisil. Sellise programmiga tuleks nimetatud probleemid otseselt käsile võtta. Programm peaks olema ligipääsetav kõigi liikmesriikide ettevõtetele ja keskenduma eri liikmesriikides ilmnenu

kiireloomuliste kaitsevajaduste jaoks ühiste lahenduste väljatöötamisele, edendades seeläbi koostööd ja hõlbustades ühishankeid.

Lisaks tuleks programmiga toetada Euroopa kaitsesektori tehnoloogilise ja tööstusliku baasi laiendamist, võimaldades kõikjal ELis uute kaitsevaldkonna tegutsejate esilekerkimist. Samuti tuleks sellega vähendada sõltuvust kolmandate riikide kaitsesüsteemidest ja -lahendustest. Kuna programmis pandaks erilist rõhku kaitselahenduste kiirele kasutuselevõtule, sealhulgas iteratiivse katsetamise ning liikmesriikide otsese kaasamise ja neilt tagasiside küsimise teel, parandaks see ka koostalitlusvõimet, mida oleks märkimisväärselt raskem saavutada liikmesriigiti erinevate mehhanismide korral.

- **Proportsionaalsus**

Programmis „Agile“ sätestatud meetmed ei lähe kaugemale sellest, mida on tingimata vaja nende eesmärkide saavutamiseks, ning on nende eesmärkide saavutamisega seotud probleemide ulatuse ja raskusastmega proportsionaalsed.

Programmi määрусega luuakse kiire, paindlik ja missioonipõhine vahend, millega kiirendada lõhkuvat kaitseinnovatsiooni ja pakkuda liikmesriikides ilmnenud kiireloomulistele kaitse- ja julgeolekuvajadustele sobilikke lahendusi. Sellega katsetatakse uuenduslikke lähenemisviise ja kogutakse rakendusala teavet järgmise mitmeaastase finantsraamistiku jaoks. Selle eesmärgi saavutamisel on pandud suurt rõhku sellele, et kavandatud meetmed oleksid määрусega vajadustega proportsionaalsed.

Määрусega kohaldamisala ja eelarve on sihitatud ja piiratud. Programmi mõju piirub peamiselt kaitsetööstuse sidusrühmadega ning selles pööratakse erilist tähelepanu uuenduslikele VKEdele ning idu- ja kasvufirmadele. Selline sihitatud lähenemisviis minimeerib mõju tsiviilsektorile. Lisaks luuakse programmiga tsiviilsektori jaoks võimalusi aidata kõikjal ELis kaasa kaitseinnovatsiooni edendamisele, koostoime tugevdamisele ja parema koostöökeskkonna loomisele.

- **Vahendi valik**

Komisjon teeb ettepaneku võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus. See on kõige sobivam õigusakt, sest ainult määrus, mis on ühesuguse mõjuga ja mida kohaldatakse ühetaoliselt ja vahetult, saab tagada lõhkuva kaitseinnovatsiooni kiirendamiseks ja ELi liikmesriikide kiireloomulistele kaitsevajadustele vastavate lahenduste pakkumiseks vajaliku ühtsuse.

3. JÄRELHINDAMISE, SIDUSRÜHMADEGA KONSULTEERIMISE JA MÕJU HINDAMISE TULEMUSED

- **Konsulteerimine sidusrühmadega**

Komisjon avaldas 17. veebruaril portaalis „Avaldage arvamust!“ tagasisidekorje, mis oli aktiivne neli nädalat. Tagasisidekorjele saadi eri sidusrühmadelt kuus vastust, sealhulgas neli vastust ELi kodanikelt ja kaks vastust ettevõtelt. Vastajad olid pärit Belgiast, Itaaliast, Slovakiast, Hispaaniast ja Saksamaalt. Esitatud ettepanekud hõlmasid mitmesuguseid teemasid, sealhulgas seda, kuidas toetada rahastamismehhanismide muutmist veelgi erksamaks ja idufirmasõbralikumaks ning soovitusi kaitsealaste hangete läbipaistvuse ja kasumi taotlemist takistavate raamistike kohta ning selle kohta, kuidas kavandada ja rakendada programmi uuenduslike VKEde ja uute turuletulijate paremaks integreerimiseks.

Lisaks tugineb määrus ulatuslikule konsultatsiooniprotsessile, mis leidis kõigi asjaomaste sidusrühmade osalusel aset ELi kaitsetööstuse ümberkujundamise tegevuskava ja muude kaitsealaste algatuste ettevalmistamisel – teiste seas osalesid selles liikmesriikide ja tööstusringkondade esindajad, kelle seas leidis väljakujunenud tegutsejate kõrval ka uusi turuletulijaid. Konsultatsiooniprotsess on hõlmanud üritusi ja mõttevahetusi, nagu ümarlauad uute kaitsevaldkonna osalejate ja kaitsetööstusega vastavalt 2025. aasta juunis ja novembris, strateegiline dialoog tööstusringkondadega 2025. aasta mais ning konsultatsioonid ELi kaitseinnovatsiooni kava ettevõtluskiirendi idu- ja kasvufirmadega.

Programmi „Agile“ rahastamismehhanism tugineb ka sidusrühmade tagasisidele, mis on esitati 2025. aasta juunis avaldatud Euroopa Kaitsefondi vahehindamise aruandes, milles uuritakse fondi rakendamise esimesi aastaid. Selles on toodud esile mitu põhiküsimust, eelkõige vajadust vähendada avalduste esitajate, sealhulgas VKEde halduskoormust ja sihttoetuse määramise otsuseni kuluvat aega.

- **Ekspertiarvamuste kogumine ja kasutamine**

Komisjon on tuginenud sidusrühmadelt 17. veebruaril 2026 avaldatud tagasisidekorje raames saadud teabele.

Lisaks on komisjon kasutanud mõttekodade ja ekspertidega ELi kaitsevaldkonna ümberkujundamise tegevuskava ettevalmistamisel peetud spetsiaalse arutelu käigus kogutud teavet. See arutelu tõi kogu EList kokku eri valdkondade spetsialistid, sealhulgas kaitse, innovatsiooni, geopoliitika ja lõhkuva tehnoloogia alalt.

- **Mõjuhindang**

Käesoleva algatuse jaoks ei ole mõjuhindangut tehtud.

Algatus on oma olemuselt täpselt sihitatud ja väga proportsionaalne. See on loomult katseprogramm, mida rakendatakse üksnes praeguse mitmeaastase finantsraamistiku raames. Peamiseks eesmärgiks on katsetada järgmise mitmeaastase finantsraamistiku jaoks uuenduslikke rahastamisviise. Sellise ajaliselt piiratud katseprojekti puhul oleks täieliku mõjuhindangu tegemine ebaproportsionaalne ja tekitaks algatuse loomuga kokkusobimatuid viivitusi.

Lisaks on algatuse ulatus ja mõju piiratud. Selle eelarve on üksnes 115 miljonit eurot, mis pärineb täielikult ELi praegusest eelarvest kaitsetööstuse ja kosmosega seotud programmidele eraldatud vahendite sisemisest ümberjaotamisest. See ei tekita liikmesriikidele ega ELi eelarvele täiendavat finantskoormust ning selle mõju piirdub kaitsevaldkonna sidusrühmadega, sealhulgas uuenduslike VKEde ning idu- ja kasvufirmadega.

Programm keskendub vajadustele, mis on kindlaks tehtud sidusrühmade ulatusliku kaasamise ja analüüside käigus. Vajadust kiiremate toetusmehhanismide, väiksema halduskoormuse ja suurema riskitaluvuse järele on poliitika hindamisel ja sidusrühmadega konsulteerimisel järjepidevalt dokumenteeritud, mis annab kavandatud lähenemisviisile kindla tõendusbaasi.

- **Õigusnormide toimivus ja lihtsustamine**

Määrus ei suurenda eeldatavasti halduskoormust.

- **Põhiõigused**

Ei kohaldata

4. MÕJU EELARVELE

Algatuse eelarve on 115 miljonit eurot, mis kaetakse täielikult praeguse mitmeaastase finantsraamistiku vahendite sisese ümberjaotamise kaudu. Vahendid saadakse olemasolevatest kaitsetööstuse ja kosmosega seotud programmide ja fondidest, täpsemalt Euroopa Kaitsefondist, Euroopa kaitsetööstuse programmist ja ELi kosmoseprogrammist. Eelarvepaketiga püütakse ühest küljest mitte mõjutada liialt olemasolevaid programme ja teisest küljest tagada programmi üheaastase rakendusaja jooksul kaitseinnovatsiooni edendamiseks vajalike vahendite täielik ärakasutamine. Programm on kujundatud nii, et see vastaks selliste VKEde ning uuenduslike idu- ja kasvufirmade täheldatud rahastusvajadustele, kes arendavad kujunemisjärgus ja lõhkuvaid kaitseotstarbelisi tooteid ja vastavat tehnoloogiat, saavutamaks käegakatsutavat mõju ja võimaldades toetada kaitsesektori ettevõtete kasvu ning uuenduslike kaitselahenduste kasutuselevõttu liikmesriikides.

Vahendite ümberjaotamine ei mõjuta negatiivselt olemasolevate programmide eesmärgi ja rakendamist, kuivõrd nende raames võetud kulukohustused ja kavandatud tegevused saavad kavakohaselt jätkuda. Ümberjaotamine on kavandatud nii, et säiliks praeguste programmide tõhusus, kuid samal ajal saaks käesoleva sihitatud algatusega kaitseinnovatsiooni pakilised vajadused käsile võtta. Programmi raames antavast liidu toetusest saaksid enamikul juhtudel kasu samad üksused, kellele on suunatud muud kaitse- ja kosmoseprogrammid, kuid sihitatumalt ja kiiremini. See on eriti oluline Euroopa Kaitsefondi suhtes, mille eesmärgi käesolev algatus täiendab. Aga ka Euroopa kaitsetööstuse programmi puhul tulevad ümberjaotatavad vahendid eelarve sellest osast, mis oli algselt eraldatud peamiselt VKEde jaoks kehtestatud meetmete toetamiseks, nii et rahastuse väljamaksmine programmi „Agile“ kaudu võimaldab liidul anda tulemuslikku ja mõjusat toetust samasse sihtrühma kuuluvatele toetusesaajatele. Programmist kosmosevaldkonna kujunemisjärgus ja lõhkuvatele kaitselahendustele antavava toetuse mõju kandub üle ka ELi kosmoseprogrammile ja turvalise ühenduse programmile, aidates sel viisil kaasa ka liidu kosmosepoliitika eesmärkide saavutamisele.

5. MUU TEAVE

- **Rakenduskavad ning seire, hindamise ja aruandluse kord**

Programmi „Agile“ rakendamist jälgitakse hoolikalt kogu 2027. aasta vältel, pöörates eelkõige tähelepanu kiire ja suure mõjuga kaitsealase innovatsiooni edendamisele. Selle käigus vaadeldakse peamiselt järgmisi aspekte: otsuste tegemise kiirus ja sihttoetuse määramise otsuseni kuluv aeg, uute kaitsevaldkonna tegutsejate ning VKEde ja uuenduslike idu- ja kasvufirmade osalus, assotsieerunud kolmandate riikide, sh Ukraina üksuste kaasatus ning liikumine innovatsioonietapist katsetamise ja kasutuselevõtu juurde.

Komisjon viib rakendusperioodi lõpus läbi osalise hindamise, mille käigus vaadeldakse programmi tulemuslikkust, tõhusust ja ELi lisaväärtust. Programmi tulemustest ja selle rakendamise käigus saadud õppetundidest saab lähtuda 2028. aastal algava mitmeaastase finantsraamistiku alusel tehtavate kaitseinnovatsiooni programmide ettepanekute üle arutlemisel.

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS,

millega kehtestatakse erksa ja kiire kaitseinnovatsiooni programm „Agile“

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 173 lõiget 3,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust,⁷

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt

ning arvestades järgmist:

- (1) Seoses Venemaa provotseerimata ja põhjendamatu Ukraina-vastase agressioonisõjaga vallandunud suure intensiivsusega sõjategevus on kujunenud liidu jaoks eksistentsiaalseks ohuks, mis nõuab liikmesriikidelt oma kaitsevõime ja -valmiduse märkimisväärselt ja kehtvat tugevdamist. Piirkondliku ja ülemaailmse julgeoleku pikaajaline halvenemine nõuab Euroopa kaitsesektori tehnoloogilise ja tööstusliku baasi põhjalikku ümberkujundamist, et tagada muu hulgas sõja tingimustes suutlikkus tarnida liikmesriikide relvajõudude jaoks piisavas koguses ja piisavalt kiiresti vajalikke innovatiivseid kaitseotstarbelisi tooteid.
- (2) 11. märtsil 2022 Versailles's toimunud liidu riigipeade ja valitsusjuhtide kohtumisel võtsid liikmesriigid kohustuse tugevdada Euroopa kaitsevõimet ja suurendada oma kaitsekulutusi, tõhustada ühisprojektide ja kaitsevõimete ühishangete näol koostööd, kõrvaldada puudujäägid, edendada innovatsiooni ning tugevdada ja arendada Euroopa kaitsetööstust.
- (3) Eriti praegusel kasvavate ohtude, süsteemse konkurentsi ja geopoliitilise rivaalitseamise ajastul aitab innovatsioon ELil oma kaitsevalmidust kindlustada ja arendada. Ohtude levik on vallandanud rahvusvahelise võidurelvastumise ja ülemaailmse tehnoloogiakonkurentsi, mille puhul aitab strateegilise eelise säilitada ja usaldusväärse heidutuse tagada kujunemisjärgus ja lõhkuv tehnoloogia sellistes valdkondades nagu tehisintellekt, kvanttehnoloogia, robotika ning küber- ja kosmoselahendused. Selle saavutamiseks on vaja sellist tehnoloogiat kiiresti katsetada ning see valideerida ja kaitsevahendustesse integreerida, samuti tuleb tehnoloogia uuendustel ja innovatsiooni saavutustel pidevalt silma peal hoida.
- (4) Sõda Ukrainas on näidanud, et kaitsetehnoloogia areneb väga kiiresti. Innovatsioonitsükli kiirenevad, mis tähendab, et kaitseotstarbelised tooted peavad

⁷ELT C , , lk .

olema kiiresti kohandatavad. Need muutused kujundavad ümber ka lahingutegevust. Ukraina kaitsjad ja relvajõud on saanud väga palju abi VKEdelt, sealhulgas uuenduslikelt idu- ja kasvufirmadelt, mis tulevad nii mõnigi kord suures osas tsiviilsektorist. Kaitsevaldkonna uued tegutsejad on toonud kaasa kiirema innovatsiooni, suurema paindlikkuse, kulutõhusad lahendused ning uued tööpõhimõtted ja -protsessid. Sel viisil on neist saamas Euroopa kaitsesektori tehnoloogilise ja tööstusliku baasi ümberkujundamise peamine liikumapanev jõud. Tugeva tehnoloogiainnovatsiooni ökosüsteemi tähtsust on rõhutatud ka ühises valges raamatus „Euroopa kaitsevalmidus 2030“. See aitab Euroopa kaitsetööstusel pidada sammu tänapäevase sõjapidamise kiiresti muutuva olemusega.

- (5) Et igakülselt toetada kaitseotstarbeliste toodete ja kaitsetehnoloogia alast teadus- ja arendustegevust, on liit loonud Euroopa Kaitsefondi. Euroopa Kaitsefondi eelarve on 2021.–2027. aasta mitmeaastases finantsraamistikus 7,3 miljardit eurot, mis on ette nähtud Euroopa kaitsesektori tehnoloogilise ja tööstusliku baasi konkurentsivõime, tõhususe ja innovatsioonisuutlikkuse edendamiseks ning Euroopa kaitsesektori tehnoloogilise ja tööstusliku baasi killustatuse vähendamiseks. Euroopa Kaitsefond on Euroopa suurimaid kaitsealase teadus- ja arendustegevuse programme ning sellest antavate toetustega arendatakse ühiselt kõige keerukamaid kaitsesüsteeme, mida ükski liikmesriik üksinda endale lubada ei saa. Samuti toetatakse sellest uute kaitsevaldkonna tarneahelate arendamist Euroopas. Euroopa Kaitsefondi osana loodi 2022. aastal ELi kaitseinnovatsiooni kava (EUDIS), millest pakkuda sihttoetusi ebatraditsioonilistele kaitsevaldkonnas tegutsejatele, nagu VKEd ja idufirmad, ning mille abil kahandada turule sisenemise tõkkeid. ELi kaitseinnovatsiooni kavaga on ette nähtud erisugused algatused, nagu sihitatud teadus- ja arendustegevuse taotlusvoorud, ettevõtluse kiirendid ja kontaktide loomise teenused, häkatonid ja omakapitali rahastus, mis kokku moodustavad igal aastal ligikaudu 20 % Euroopa Kaitsefondi eelarvest. Need meetmed on aidanud märkimisväärselt laiendada Euroopa kaitsesektori tehnoloogilist ja tööstuslikku baasi ja edendada kaitseinnovatsiooni suutlikkust kogu liidus. Lisaks pakutakse Euroopa Kaitsefondi algatusega BraveTech EU kaitsevaldkonna novaatoritele täiendavat toetust, et neil tekiks tehnoloogia katsetamise ja arendustsüklite itereerimise käigus järkjärguline juurdepääs rahastusele. Algatuses keskendutakse selliste lahenduste arendamisele, mis on osutunud vajalikuks Ukraina kaitsel, mis annab Ukraina tööstusettevõtetele suurepärase võimaluse teha koostööd ELi kaitsevaldkonna novaatoritega.
- (6) Määrused (EL) 2021/695⁸ ja (EL) 2024/795⁹ võimaldavad toetada Euroopa Innovatsiooninõukogu rahastamisvahendist „Accelerator“ kahesuguse kasutusega tehnoloogiat ja stimuleerida Euroopa strateegilise tehnoloogia platvormi (STEP) raames investeringuid kaitsetehnoloogiasse. Lisaks võimaldab käesolev määrus Euroopa Innovatsiooninõukogul anda kaitsetehnoloogia arendamiseks omakapitali otserahastamise vormis otsetoetust.

⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. aprilli 2021. aasta määrus (EL) 2021/695, millega luuakse teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogramm „Euroopa horisont“ ja kehtestatakse selle osalemis- ja levitamise reeglid ning tunnistatakse kehtetuks määrused (EL) nr 1290/2013 ja (EL) nr 1291/2013 (ELT L 170, 12.5.2021, lk 1–68, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/695/oj>).

⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. veebruari 2024. aasta määrus (EL) 2024/795, millega luuakse Euroopa strateegiliste tehnoloogiade platvorm (STEP) ja muudetakse direktiivi 2003/87/EÜ ning määrusi (EL) 2021/1058, (EL) 2021/1056, (EL) 2021/1057, (EL) nr 1303/2013, (EL) nr 223/2014, (EL) 2021/1060, (EL) 2021/523, (EL) 2021/695, (EL) 2021/697 ja (EL) 2021/241 (ELT L, 2024/795, 29.2.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/795/oj>).

- (7) Määrusega (EL) 2025/2653¹⁰ on tehtud määrusesse (EL) 2021/697¹¹ osalisi muudatusi, eelkõige seoses lõhkuva kaitsetehnoloogia alaste meetmetega. Täpsemalt annavad need muudatused võimaluse määrata tööprogrammis kindlaks iga taotlusvooru jaoks kõige sobivamad kvalifitseerimis- ja hindamiskriteeriumid ning kvalifitseerimis- ja väljalimismenetlused. Lisaks on määrusega (EL) [viide kaitsevalmiduse koondpakatile] tehtud määrusesse (EL) 2021/697 täiendavaid muudatusi, millega laiendatakse seda võimalust kõigile Euroopa Kaitsefondi raames algatatud menetlustele.
- (8) Lisaks nendele olulistele jõupingutustele tuleks luua uus programm „Agile“ (edaspidi „programm“), millega pakkuda VKEdele ning uuenduslikele idu- ja kasvufirmadele, niivõrd kui nad vastavad VKEde määratlusele, uuenduslike kaitselahenduste väljatöötamiseks kiiret, erksat ja sihitatud toetust. Programmist tuleks toetada kujunemisjärgus ja lõhkuvate kaitseotstarbeliste toodete ja vastava tehnoloogia arendamist ja tsiviiltehnoloogia kohandamist kaitserakenduste jaoks, muu hulgas kõrge tehnoloogilise valmiduse tasemel, et rahuldada liikmesriikide ja assotsieerunud kolmandate riikide kõige pakilisemaid võimearendusvajadusi, pöörates erilist tähelepanu odavatele kaitselahendustele.
- (9) Et oleks tagatud ELi eelarve tõhus täitmine, täiendab programm „Agile“ täielikult olemasolevaid ELi instrumente, millest kaitseinnovatsiooni toetatakse. Euroopa Kaitsefondi laimas raamistikus toetatakse ELi kaitseinnovatsiooni kavaga ebatraditsioonilisi kaitsevaldkonna tegutsejaid, andes muu hulgas teadus- ja arendustegevuse sihttoetusi konsortsiumidele ja pakkudes muud laadi toetusmeetmeid üksikutele ettevõtetele (ettevõtluskiirendi, kontaktide loomise meetmed). Euroopa Kaitseagentuuri hallatava ELi kaitsevaldkonna innovatsioonikeskusega edendatakse liikmesriikide koostööd kaitseinnovatsiooni valdkonnas. Läbimurdelise tehnoloogia ja lõhkuva innovatsiooni leidmiseks, arendamiseks ja tööstuslikuks toodanguks kujundamiseks on ELi peamiseks tööriistaks Euroopa Innovatsiooninõukogu. Pärast määruse (EL) 2025/2653 vastuvõtmist pakub Euroopa Innovatsiooninõukogu STEPi kasvufirmade kava omakapitali otserahastamist, et aidata kaitseotstarbeliste ja kahesuguse kasutusega kaupadega tegelevatel ettevõtetel innovatiivseid tooteid tööstuslikult tootma hakata. Programm „Agile“ on ette nähtud kindla tühimiku täitmiseks: sellega pakutakse sujundatud otsetoetust üksikutele VKEdele, sealhulgas uuenduslikele idu- ja kasvufirmadele, innovatiivsete lahenduste väljatöötamiseks ning nende kasutuselevõtuks liikmesriikide ja tööstuse poolt, kusjuures toetuse andmise otsuseni tuleb jõuda väga lühikese ajaga ning toetus peab olema seotud liikmesriikide võimevajadustega. Programmi abil saab liit katsetada uusi kaitseinnovatsiooni toetamise viise, millega täiendada olemasolevaid ELi vahendeid, sõltumata sellest, millisesse arendusetappi on tootega jõutud, kui suur on sellega tegelev konsortsium, kui pikk on ajakava ning mis tehnoloogiavaldkonnaga on tegu. Uute kaitsevaldkonna ohtude ilmnemine nõuab paindlikumat lähenemisviisi, mis võimaldaks uuenduslikel ettevõtetel (eelkõige VKEdele, sealhulgas uuenduslikel idu- ja kasvufirmadel) avastatud võimelünkadele kiiresti reageerida. Seepärast tuleks programmis seada

¹⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. detsembri 2025. aasta määrus (EL) 2025/2653, millega muudetakse määrusi (EL) 2021/694, (EL) 2021/695, (EL) 2021/697, (EL) 2021/1153 ja (EL) 2024/795, et ergutada kava „ReArm Europe“ rakendamise eesmärgil kaitseotstarbelisi investeeringuid ELi eelarvest (ELT L, 2025/2653, 22.12.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2025/2653/oj>).

¹¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2021. aasta määrus (EL) 2021/697, millega luuakse Euroopa Kaitsefond ja tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) 2018/1092 (ELT L 170, 12.5.2021, lk 149–177, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/697/oj>).

prioriteediks probleemipõhised innovatsioonimeetmed, millel on hea itereeritavus ja mis tulenevad otseselt liikmesriikide relvajõudude vajadustest.

- (10) Eelkõige tuleks programmiga märkimisväärselt kiirendada suure lõhkuva potentsiaaliga kaitseotstarbeliste toodete ja vastava tehnoloogia innovatsioonitsükleid, nii et need oleksid 1–3 aasta jooksul täielikult kasutatavad. Programm peaks andma novaatoritele uudsete lahenduste pakkumisel võimalikult suure paindlikkuse: näiteks olukorras, kus lahenduse töötab välja üks õigussubjekt, peaks rakendamise ajal olema võimalik täita teatavad ülesanded alltöövõtu korras või teha koostööd teiste üksustega.
- (11) Euroopa kaitsevaldkonna VKEdel ning uuenduslikel idu- ja kasvufirmadel on siiski püsivalt ja struktuurset probleemiks see, kuidas liikuda eduka innovatsiooni juurest toodete kasutuselevõtuni liikmesriikide ja assotsieerunud kolmandate riikide relvajõududes. Selle kitsaskoha ületamiseks peaks programm olema kooskõlas liikmesriikide ja assotsieerunud kolmandate riikide tegelike ja prioriteetsete kaitsevajadustega. Sealjuures tuleks toetada uuenduslike lahenduste kasutuselevõttu liikmesriikide relvajõudude ja kaitsetööstuse ettevõtete poolt, eelkõige peatöövõtjate ja esmatasandi alltöövõtjate tasandil. Programmiga tuleks näha ette kiirmenetlus kõige pakilisemate kaitsevalmiduse vajaduste toetamiseks sobilike uuenduslike mehhanismide katsetamiseks ja kasutuselevõtuks, sealhulgas Euroopa kaitsevalmiduse juhtalgatuste raames.
- (12) Selleks tuleks programmist toetada muu hulgas praktilist katsetamist, eksperimenteerimist ja tutvustamist. Need tegevused peaksid võimaldama ettevõtetel hinnata uuenduslike lahendusi realistlikus operatsioonilises keskkonnas ja saada reaalses tagasisidet iteratsiooniprotsessis lahenduste parendamiseks ja täiustamiseks. Selle protsessi kõikides etappides, alates katsetusnõuete kehtestamisest kuni tutvustatavate võimete hindamiseni, on tarvis aktiivselt kaasata liikmesriike. See võimaldab saada usaldusväärseid signaale nõudluse kohta ja hõlbustab edasiste hankeotsuste tegemist. Lisaks saab programmiga toetada uue tehnoloogia ja uute toodete kasutuselevõttu nõudluse koondamise ja uuenduslike hankemehhanismide, näiteks innovatsioonipartnerluste abil. Samuti saab välja töötada ühisplatvorme ja -teenuseid, millega rahuldada mitme lõppkasutaja ühiseid operatsioonilisi vajadusi.
- (13) Tänapäevaste kaitse- ja julgeolekuoperatsioonide hädavajalikuks võimaldiks on saanud kosmosevõimed, mille abil täidetakse mitmesuguseid ülesandeid, sealhulgas luure, seire ja rekke, turvalise side, positsioneerimise, navigeerimise ja ajamääramise ning varajase hoiatamise vallas. Veelgi enam, relvajõudude kasvav sõltuvus kosmosevaradest ning kosmosetaristu kasvav haavatavus on muutnud Euroopa kosmosesektori kerkuse ja olukorratundlikkuse üheks strateegilistest prioriteetidest. Valges raamatus „Euroopa kaitsevalmidus 2030“ on kosmos määratletud kui peamine strateegiline võimaldi ELi ja selle liikmesriikide kehtestatud prioriteetsetes võimevaldkondades ning kaitsevalmiduse tegevuskavas tehakse ettepanek luua võimaliku juhtalgatusena Euroopa kosmosetilp. Kosmosetehnoloogia ja -teenuste olemuslik kahesuguse kasutuse võimalus tähendab, et kosmosesektori innovatsioonil on kaitsevõimele otsene ja vahetu mõju ning kaitsepõhine nõudlus võib kiirendada Euroopa kosmosetehnoloogia arendamist ja turustamist. Seepärast tuleks programmist toetada uuenduslike kosmosepõhiste ja kosmosest võimaldatud kaitsevõimete arendamist, kaasates uusi ja ebatraditsioonilisi tegutsejaid, et suurendada sel viisil liidu strateegilist autonoomiat kosmoses ja tugevdada Euroopa kaitsesektori tehnoloogilist ja tööstuslikku baasi. Muu hulgas tuleks aidata välja töötada tulevast Maa seire valitsustasandi teenust (EOGS), millel on autonoomne, kerkne ja kaitsevaldkonna vajadustega ühilduv Maa seire võime. Programmiga tuleks toetada ka

kosmosevaldkonna meetmeid, millega kiirendada kosmosepõhiste kaitsevõimete kasutuselevõttu liikmesriikides ja ELis kooskõlas kosmoseprogrammi, turvalise ühenduse programmi ja ELi Satelliidikeskuse (SatCen) tegevusega, nii et oleks samas tagatud kooskõla liidu asjakohaste kosmosealaste algatustega.

- (14) Et tagada käesoleva määruse rakendamiseks ühetaolised tingimused, tuleks komisjonile anda tööprogrammide vastuvõtmiseks asjakohased rakendusvolitused. Neid volitusi tuleks teostada kooskõlas määrusega (EL) nr 182/2011¹². Tööprogrammide kiireks vastuvõtmiseks ning lõppkokkuvõttes programmi rakendamiseks viisil, mis edendab Euroopa kaitsevaldkonna VKEde võrgustiku huve, peaks komisjonil olema võimalik kasutada eespool nimetatud määruse artiklis 4 sätestatud nõuandemenetlust.
- (15) Tööprogrammis tuleks kindlaks määrata probleemid, mille kõrvaldamiseks nähakse ette asjaomane taotlusvoor, millega otsida lahendusi liikmesriike kaasava struktureeritud protsessi raames kindlaks tehtud kaitsevajadustele, tagades, et toetatavad projektid vastavad liikmesriikide tegelikele ja prioriteetsetele kaitsevajadustele. Sel eesmärgil võib tööprogramm tugineda ka peamiste tööstusharude ja Euroopa Kaitseagentuuri panusele, mis võimaldab keskenduda kindlate missioonipõhiste võimetega seotud vajadustele. Igal juhul tuleks eelisjärjekorras võtta käsile probleemid, mille kõrvaldamist liikmesriigid enim taotlevad, sest nii saab olla kindel, et nende järele on liikmesriikides laiapindne nõudlus, ja kujundada ühiseid strateegilisi huve, mis aitavad edendada ELi kui terviku kaitsevalmidust. Et katta kogu innovatsioonispekter, tuleks programmi alusel korraldatavate taotlusvoorudega töösse võtta ka laiemad kaitseinnovatsiooni eesmärgid. Taotlusvoorude käigus probleemide kõrvaldamiseks projektide valimisel peaks komisjon tagama, et programm aitab kõikjal liidus tugevdada kaitsetööstuse suutlikkust ning võtta käsile kiireloomulised ja püsivad ohud.
- (16) Programmi eesmärk on toetada ebatraditsiooniliste kaitsevaldkonna tegutsejate, sealhulgas VKEde ning uuenduslike idu- ja kasvufirmade innovatsioonitegevust. Selles nähakse ette sihitatud toetus, millega kiirendada selliste tegutsejate lõhkuvate toodete ja vastava tehnoloogia väljaarendamist ja peenhäälestamist ning aidata neil pääseda turule, edendades kokkuvõttes nende konkurentsivõimet ja kasvu.
- (17) Kuna programmiga „Agile“ suurendatakse liidu kaitsetööstuse innovatsioonisuutlikkust, tuleks rahastamiskõlblikuks lugeda ainult ELis või assotsieerunud kolmandates riikides püsivat tegevuskohta omavad õigussubjektid, kes ei ole mitteassotsieerunud kolmandate riikide või mitteassotsieerunud kolmandate riikide üksuste kontrolli all. Liidu ja selle liikmesriikide oluliste julgeoleku- ja kaitsevaldkonna huvide kaitsmiseks peaksid vahendite saajate ja programmist toetatavas meetmes osalevate alltöövõtjate taristu, rajatised, vara ja ressursid asuma kogu meetme kestuse ajal liikmesriigi või mitteassotsieerunud kolmanda riigi territooriumil ning vahendite saajate ja meetmes osalevate alltöövõtjate juhtimisstruktuurid peaksid asuma liidus või assotsieerunud kolmandas riigis. Nende oluliste julgeoleku- ja kaitsehuvide tagamiseks tuleks rahastamiskõlblikkuse kriteeriume kohaldada ka hangete kaudu antava rahastuse suhtes.
- (18) Euroopa Kaitsefondi vahehindamine näitas, et kui ELis püsivat tegevuskohta omav vahendite saaja on mitteassotsieerunud kolmanda riigi või selle üksuse kontrolli all, ei

¹² [Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus \(EL\) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisvolituste teostamise suhtes](#)

võimalda tagatiste andmisega kaasnev halduskoormus ja selleks vajaminev aeg programmi tõhusaks rakendamiseks vajalikkust kiirust ja paindlikkust. Selle probleemi ärahoidmiseks ja programmi kiire rakendamise hõlbustamiseks ei tohiks lubada erandeid põhimõttest, et vahendite saajaid ei tohi kontrollida üksused, mille püsiv tegevuskoht on väljaspool ELi ja assotsieerunud riike. Varasemate kaitsetööstuse programmide rakendamisel on saanud ühtlasi selgeks, et tagatiste nõudmine muudab menetluse keerukamaks ja pikendab hindamisperioodi, kuid erandi tegemata jätmine ei mõjuta tõenäoliselt märkimisväärselt rahastamiskõlblike üksuste hulka.

- (19) Et liikmesriikide relvajõudude käsutusse jõuaksid tipptasemel tehnoloogia ja innovatiivsed tooted, peaks programm sisaldama stiimuleid, millega meelitada ligi VKEsid ning uuenduslikke idu- ja kasvufirmasid, mille püsiv tegevuskoht on küll väljaspool ELi või assotsieerunud kolmandaid riike, kuid millel on potentsiaali aidata programmi eesmärkide saavutamisele märkimisväärselt kaasa. Selleks peaks olema tööprogrammiga võimalik kehtestada väljaajamismenetlusi, mis lubavad sellistel VKEdel osaleda programmis „Agile“ ka juhul, kui nad ei vasta veel rahastamiskõlblikkuse kriteeriumile, millega on ette nähtud, et üksusel peab olema püsiv tegevuskoht ja selle juhtimisstruktuur asuma ELis või assotsieerunud kolmandas riigis (motiveeriv sekkumismehhanism). Sellisel juhul antaks vahendite saajale asjaomasest rahastamiskõlblikkuse nõudest ajutine ja tingimuslik vabastus, määraes juriidilise kohustusega kindlaks tähtpäeva, milleks neil tuleb liidu toetuse saamiseks see nõua täita. Liidu finantshuve tuleks nõuetekohaselt kaitsta ja makseid ei tohiks teha enne, kui vabastus on lõppenud ja rahastamiskõlblikkuse tingimused on täidetud.
- (20) Et saavutada motiveeriva sekkumisega kavandatud eesmärk, peaks olema võimalik teha erand rahastamiskõlblikkuse nõudest, mille kohaselt peavad vahendite saajal olema liidu toetuse saamiseks püsiv tegevuskoht ja nende juhtimisstruktuur peab asuma ELis või assotsieerunud kolmandas riigis, kuid seda tingimusel, et toetust antakse otseselt kõnealuse rahastamiskõlblikkuse nõude täitmise hõlbustamiseks, sealhulgas selliste kulude katmiseks, mis on seotud äriühingu ümberpaigutamise ja selle juhtimisstruktuuri asutamiseks ELis või assotsieerunud kolmandas riigis.
- (21) Võttes arvesse vajadust rakendada programmi „Agile“ raames toetatavaid meetmeid lühikese aja jooksul ning minimeerida ühtlasi avalduste esitajate halduskoormust, tuleks sihttoetuse vormis antava liidu toetuse puhul kasutada kuludega sidumata rahastust või lihtsustatud kuluarvestust, sealhulgas ühekordseid kindlasummalisi makseid. Liidu toetust tuleks anda tegelike rahastamiskõlblike kulude hüvitamise vormis üksnes juhul, kui konkreetse meetme eesmäärke ei ole võimalik saavutada muul viisil.
- (22) Kaitsetööstussektori jaoks ei toimi traditsioonilisematel turgudel valitsevad tavapärased reeglid ja ärimudelid. Nõudlus pärineb peaaegu eranditult riikide valitsustelt, kes kontrollivad ka kõikide kaitsetööstustarbeliste toodete ja kogu kaitsetehnoloogia soetamist, sealhulgas ekspordi. Seetõttu ei vii kaitsetööstussektor ja ammugi mitte kaitsevaldkonna väikesed ja ebatraditsioonilised novaatorid läbi mahukaid isemajandavaid innovatsiooniprojekte, vaid kõiki seonduvaid kulusid rahastavad sageli täielikult liikmesriigid ja assotsieerunud kolmandad riigid. Lisaks on selliste tegutsejate jaoks raskendatud juurdepääs rahastusele, sealhulgas kaasrahastusele ja eelkõige erasektori investeeringutele, kuna turuosalisel peavad selliseid investeeringuid riskantseks. Arvestades tungivat vajadust hoogustada investeerimist kaitseinnovatsiooni, on kindlasti vaja liidu kaitsesektoris tehtavaid avaliku sektori investeeringuid võimendada. Mõistlik oleks katta programmi „Agile“

raames rahastamiskõlblike meetmete rahastamiskõlblikest kuludest liidu rahalise toetusega kuni 100 %, sest muidu selliseid meetmeid lihtsalt ei võetaks.

- (23) Taotluste esitamise ja hindamise protsessi lihtsustamiseks ja kiirendamiseks tuleks liidu toetust anda spetsiaalse hindamismenetluse kaudu, mille puhul kontrollitakse teatavaid asjaolusid alles pärast toetuse andmise otsuse tegemist. Avalduse esitajal tuleks paluda esitada taotlus koos lühikese kokkuvõttega. Enne taotluse terviklikku hindamist tööprogrammis sätestatud asjakohaste hindamiskriteeriumide alusel tuleks hinnata kokkuvõtet. Sel viisil saaks vähendada avalduse esitajate halduskoormust ja tagada neile võimalikult kiiresti finantskindluse, võttes liidule mõistlikul tasemel finants- ja õiguslikke riske, mis on taotletavate eesmärkidega proportsionaalsed. Et kaitsta nõuetekohaselt liidu finantshuve, ei tohiks rahastust anda enne, kui taotlust on terviklikult hinnatud.
- (24) Samamoodi peaks olema võimalik teha teatavatest määruse (EL, Euratom) 2024/2509 kohastest kohustustest erandeid sihttoetuse taotluste sisu, kvalifitseerimiskriteeriumide ja hindamismenetlusega seoses. Rahastamisotsuse peaks saama teha ja sihttoetuslepingu allkirjastada rahastamiskõlblikkuse ja kvalifitseerimiskriteeriumide esialgse hindamise alusel, tuginedes eelkõige avalduse esitajate kirjalikele kinnitustele, sealhulgas seoses kontrollinõuetega. Komisjon peaks võtma toetuse andmise otsused vastu viivitamata ja viima asjaomaste kriteeriumide lõpliku hindamise lõpule nelja kuu jooksul alates taotluse esitamise tähtajast. Et kaitsta nõuetekohaselt liidu finantshuve, peaks makseid saama teha alles siis, kui taotlust on terviklikult hinnatud.
- (25) Kiirendatud hindamismenetluse alternatiivina oleks võimalik toetada innovatsioonilahendusi ilma neid esialgu kindla toetusvormi valikust tulenevate kunstlike kitsenduste ja piirangutega sidumata ja seega võiks liit programmi „Agile“ rakendamise käigus lubada innovatiivsete projektide ja ideede leidmisel, valimisel ja toetamisel suuremat paindlikkust ja ligipääsetavust, sealhulgas vahendineutraalse väljavalimismenetluse kaudu. Sellise lähenemisviisi puhul tuleks ideid hinnata ja kvalifitseerida lähtuvalt sellest, kui hästi need aitavad saavutada programmi „Agile“ eesmärgi. See, kas programmi raames on kõige asjakohasemaks ja tõhusamaks eelarve täitmise vahendiks sihttoetus, hange või hoopis muud liiki toetus, tuleks kindlaks määrata alles pärast seda, kui projekt on oma eripära, nõuetele vastavuse ja eeliste poolest välja valitud.
- (26) Et võtta käsile kaitsevaldkonna innovatsioonitsükli praegused kitsaskohad ja muuta meede atraktiivseks võimalikult laiale avalduse esitajate ringile, on vajalik ja proportsionaalne lugeda rahastamiskõlblikuks ka enne sihttoetustaotluse esitamist kantud kulud, nagu on sätestatud määruse (EL, Euratom) 2024/2509 artikli 196 lõikes 2. Programmiga „Agile“ keskendutakse hilise etapi arendustegevusele, mis täidab kriitilise lünga toetuse andmise ja toote turustamise vahel, aidates suurendada kujunemisjärgus ja lõhkuvate kaitseotstarbeliste toodete ja vastava tehnoloogia turuvalmidust ja kiirendada nende kasutuselevõttu relvajõududes. Uuenduslikud ettevõtted ja VKEd rahastavad sageli arendustööd ise, enne kui ametlikud rahastusvõimalused muutuvad kättesaadavaks. Seetõttu peaks olema võimalik anda programmi alusel ELi toetust kriitilise tähtsusega innovatsioonimeetmetele, millega on alustatud kuni kolm kuud enne taotluste esitamise tähtaega, kiirendades nende lõpuleviimist ja tagades selle, et kõigi liikmesriikide ja assotsieerunud kolmandate riikide relvajõudude kõige pakilisemate probleemide kõrvaldamiseks sobilikud võimed jõuavad turule asjatu viivituseeta.

- (27) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2009/81/EÜ¹³ on lepingute puhul, mis on sõlmitud teatavate teadus- ja arendustegevusel põhinevate koostööprogrammide raames, nähtud üldistest kohustustest ette erand. Kui direktiiv XXX [koonddirektiiv 2025/0177 (COD)] vastu võetakse, lisatakse kaitse- ja julgeolekualaste riigihangete direktiivi täpsustus, et ELi institutsioonide või asutuste hallatav teadus- ja arendusprojekt, mida rakendatakse kooskõlas liidu reeglitega ja rahastatakse liidu eelarvest, kujutab endast koostööprogrammi, mida viivad ühiselt ellu vähemalt kaks liikmesriiki, ning selle toetamist võib jätkata ka teadus- ja arendusetapile järgnevates etappides. Sellisel juhul võib teha erandi ka jätkuprogrammi raames sõlmitavate lepingute suhtes. Muu hulgas kohaldatakse seda erandit programmi „Agile“ toetatavate projektide raames sõlmitavate lepingute suhtes.
- (28) Et tagada salastatud teabe nõutava tasemega kaitse, on oluline järgida salastatud rahastamislepingute allkirjastamisel tööstusjulgeoleku miinimumnõudeid. Seetõttu peaksid liikmesriigid ja assotsieerunud kolmandad riigid, kelle territooriumil on vahendite saajal püsiv tegevuskoht, kehtestama kohaldatavate riiklike õigusaktide kohase julgeolekuraamistiku, mis hõlmab ka projekti julgeolekujuhiseid ja nendega seotud salastatuse taseme määramise juhendit, sest programmi „Agile“ rakendamisel võib olla vaja kasutada teavet või võib tekkida teavet, mis vajab salastamist.
- (29) Käesolevat määrust tuleks kohaldada, ilma et see mõjutaks ELi konkurentsinoorme, eelkõige ELi toimimise lepingu artikleid 101–109 ja neid artikleid jõustavaid õigusakte.
- (30) Tulenevalt geopoliitiliste pingete tõttu tekkinud tungivast vajadusest toetada investeringuid kaitsevõimesse ja eelkõige kaitseinnovatsiooni, oleks asjakohane teha erand Euroopa Liidu lepingule, Euroopa Liidu toimimise lepingule ja Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingule lisatud protokoll nr 1 (riikide parlamentide rolli kohta Euroopa Liidus) artiklis 4 osutatud kaheksa nädala pikkusest ajavahemikust. Samade asjaolude tõttu peaks käesolev määrus jõustuma järgmisel päeval pärast selle avaldamist Euroopa Liidu Teatajas.
- (31) On asjakohane kehtestada programmi „Agile“ esialgne rahastamispakett.
- (32) Programmi suhtes kohaldatakse määrust (EL, Euratom) 2024/2509¹⁴. Selles on sätestatud liidu üldeelarve koostamise ja täitmise reeglid, sealhulgas sihttoetuste, auhindade, mitterahaliste annetuste, hangete, eelarve kaudse täitmise, finantsabi, rahastamisvahendite ja eelarveliste tagatiste kohta.
- (33) Vastavalt määrusele (EL, Euratom) 2024/2509, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL, Euratom) nr 883/2013,¹⁵ nõukogu määrusele (EÜ, Euratom) nr

¹³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. juuli 2009. aasta direktiiv 2009/81/EÜ, millega kooskõlastatakse teatavate kaitse- ja julgeolekuvaldkonnas ostjate poolt sõlmitavate ehitustööde ning asjade ja teenuste riigihanketingute sõlmimise kord ja muudetakse direktiive 2004/17/EÜ ja 2004/18/EÜ.

¹⁴Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. septembri 2024. aasta määrus (EL, Euratom) 2024/2509, mis käsitleb liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantsreegleid (ELT L, 2024/2509, 26.9.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj>).

¹⁵Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. septembri 2013. aasta määrus (EL, Euratom) nr 883/2013, mis käsitleb Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) juurdlusi ning millega tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1073/1999 ja nõukogu määrus (Euratom) nr 1074/1999 (ELT L 248, 18.9.2013, lk 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/883/oj>)

2988/95,¹⁶ nõukogu määrusele (Euratom, EÜ) nr 2185/96¹⁷ ja nõukogu määrusele (EL) 2017/1939¹⁸ tuleb liidu finantshuve kaitsta proportsionaalsete meetmetega, mis hõlmavad õigusnormide rikkumise ja pettuste ärahoidmist, avastamist, korrigeerimist ja uurimist, kaotatud, alusetult väljamakstud või ebaõigesti kasutatud summade tagasinõudmist ja vajaduse korral halduskaristuste kehtestamist.

- (34) Eelkõige võib Euroopa Pettustevastane Amet (OLAF) kooskõlas määrustega (EL, Euratom) nr 883/2013 ja (Euratom, EÜ) nr 2185/96 korraldada juurdlust, sealhulgas kohapealseid kontrolle ja inspekteerimisi, et teha kindlaks, kas on esinenud pettust, korruptsiooni või muud liidu finantshuve kahjustavat ebaseaduslikku tegevust. Vastavalt määrusele (EL) 2017/1939 võib Euroopa Prokuratuur uurida direktiivis (EL) 2017/1371¹⁹ määratletud liidu finantshuve kahjustavaid pettusi ja muud ebaseaduslikku tegevust ning esitada nende kohta süüdistusi.
- (35) Määruse (EL, Euratom) 2024/2509 kohaselt peab iga isik või üksus, kes saab liidu rahalisi vahendeid, tegema liidu finantshuvide kaitsel täielikult koostööd ja andma komisjonile, OLAFile, Euroopa Prokuratuurile ja Euroopa Kontrollikojale vajalikud õigused ja juurdepääsu ning tagama, et kolmandad isikud, kes on kaasatud liidu vahendite haldamisse, annaksid samaväärsed õigused,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Reguleerimisese

Käesoleva määrusega kehtestatakse ajavahemikuks 1. jaanuarist 2027 kuni 31. detsembrini 2027 erksa ja kiire kaitseinnovatsiooni programm (edaspidi „programm „Agile““) ning sätestatakse selle eesmärgid ja eelarve, programmi raames rakendatavad rahastamisvormid ja rahastuse andmise reeglid.

Artikkel 2

Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

- (1) „õigussubjekt“ – juriidiline isik, mis on asutatud ja juriidilise isikuna tunnustatud liidu, liikmesriigi või rahvusvahelise õiguse alusel, sealhulgas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2025/2643 kohaselt loodud Euroopa relvastusprogrammi koostööstрукtuurid, millel on juriidilise isiku staatus ning õigus tegutseda enda nimel, teostada õigusi ja kanda kohustusi, ja määruse (EL, Euratom) nr 2024/2509 artikli 200 lõike 2 punktis c osutatud juriidilise isiku staatusega üksus;

¹⁶Nõukogu 18. detsembri 1995. aasta määrus (EÜ, Euratom) nr 2988/95 Euroopa ühenduste finantshuvide kaitse kohta (EÜT L 312, 23.12.95, lk 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/1995/2988/oj>).

¹⁷Nõukogu 11. novembri 1996. aasta määrus (Euratom, EÜ) nr 2185/96, mis käsitleb komisjoni tehtavat kohapealset kontrolli ja inspekteerimist, et kaitsta Euroopa ühenduste finantshuve pettuste ja igasuguse muu eeskirjade eiramiste eest (EÜT L 292, 15.11.1996, lk 2, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/1996/2185/oj>).

¹⁸Nõukogu 12. oktoobri 2017. aasta määrus (EL) 2017/1939, millega rakendatakse tõhustatud koostööd Euroopa Prokuratuuri asutamisel (ELT L 283, 31.10.2017, lk 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2017/1939/oj>).

¹⁹Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. juuli 2017. aasta direktiiv (EL) 2017/1371, mis käsitleb võitlust liidu finantshuve kahjustavate pettuste vastu kriminaalõiguse abil (ELT L 198, 28.7.2017, lk 29, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2017/1371/oj>).

- (2) „kontroll“ – võime otsustavalt mõjutada õigussubjekti kas otse või kaudselt ühe või mitme vahepealse õigussubjekti kaudu;
- (3) „kaitseotstarbeline toode“ – kaubad, teenused ja ehitustööd, mis kuuluvad direktiivi 2009/81/EÜ artikli 2 kohaldamisalasse;
- (4) „kujunemisjärgus ja lõhkuv kaitseotstarbeline toode ja vastav tehnoloogia“ – kaitseotstarbeline toode ja vastav tehnoloogia, mis toob kaitsevaldkonna kontseptsioonides ja praktikas kaasa põhjaliku muutuse, sealhulgas paradigmaparanduse, asendades olemasoleva kaitsetehnoloogia või muutes selle tarbetuks, ning mis on meetme lõppedes eeldatavasti täielikult kasutusvalmis;
- (5) „väikesed ja keskmise suurusega ettevõtjad (VKEd)“ – komisjoni soovitus 2003/361/EÜ lisa artiklis 2 määratletud väikesed ja keskmise suurusega ettevõtjad;
- (6) „taustteave“ – mis tahes teave, mis on programmi rakendamiseks vajalik või kasulik, mis on tekkinud enne meetme võtmist või väljaspool meetme raamistikku ning mis antakse üle meetme rakendamise otstarbel ja kasutamiseks meetme rakendamise käigus;
- (7) „uus teave“ – programmi tulemusena saadud andmed, oskusteave või teave mis tahes vormis või kujul.

Artikkel 3

Eesmärgid

1. Programmi üldeesmärk on toetada VKEd, sealhulgas uuenduslike idu- ja kasvufirmade kiiret innovatsioonisuutlikkust, et toetada kujunemisjärgus ja lõhkuvate kaitseotstarbeliste toodete ja vastava kaitsetehnoloogia kiiret tarnimist ning võtta käsile liikmesriikide relvajõudude jaoks viimasel ajal muu hulgas Venemaa Ukraina-vastase agressioonisõja tõttu tekkinud ja kiiresti teisenevad probleemid, keskendudes kulutõhususele. Seetõttu edendatakse programmiga Euroopa kaitsesektori tehnoloogilise ja tööstusliku baasi konkurentsivõimet ning aidatakse tugevdada liidu kaitsevalmidust, vähendades samal ajal strateegilist sõltuvust mitteassotsieerunud kolmandatest riikidest.
2. Programmi erieesmärgid on järgmised:
 - a) kiirendada märkimisväärselt kõikjal liidus VKEd ja idufirmade väljatöötatavate kujunemisjärgus ja lõhkuvate kaitseotstarbeliste toodete ja vastava tehnoloogia innovatsioonitsükli, võttes arvesse liikmesriikide kiireloomulisi vajadusi ja kasutades ära liidu tööstuse kui terviku innovatsioonipotentsiaali;
 - b) toetada VKEd ning uuenduslike idu- ja kasvufirmade välja töötatud kujunemisjärgus ja lõhkuvate kaitseotstarbeliste toodete ja vastava kaitsetehnoloogia kasutuselevõttu liikmesriikide relvajõudude ja Euroopa kaitsetööstuse peatöövõtjate poolt ning nende tööstuslikku tootmist kõikjal Euroopas, et tugevdada selle abil liikmesriikide relvajõudude tehnoloogilist eelist ning suurendada selliste kaitseotstarbeliste toodete ja vastava tehnoloogia tarnete kerksust ja kindlust kogu ELis.

Artikkel 4

Eelarve

1. Esialgne rahastamispakett programmi rakendamiseks ajavahemikul 1. jaanuarist 2027 kuni 31. detsemberini 2027 on 115 000 000 eurot jooksevhindades.
2. Pikemalt kui ühe eelarveaasta vältel toimuva tegevusega kaasnevad eelarvelised kulukohustused võib jaotada mitme aasta peale.
3. Assigneeringuid võib kanda liidu eelarvesse ka pärast 2027. aastat, et katta nende meetmete kulud, mis ei ole programmi lõpuks veel lõpule viidud, ja hallata neid ning kriitilise tähtsusega põhitegevuste ja teenustega seotud väljaminekud.
4. Käesoleva artikli lõikes 1 osutatud rahastamispaketti ning artiklis 5 osutatud täiendavaid vahendeid võib kasutada ka programmi rakendamiseks antava tehnilise ja haldusabi jaoks, näiteks ettevalmistus-, seire-, kontrolli-, auditi- ja hindamistegevuseks, sh ettevõtete infotehnoloogiasüsteemide ja -platvormide projekteerimise, konfigureerimise, testimise, sertifitseerimise, toimimise ja hoolduse jaoks, samuti teabe- ja kommunikatsioonitegevuseks, sh liidu poliitiliste prioriteetide tutvustamiseks, ning muuks tehniliseks ja haldusabiks ning personaliga seotud kuludeks, mida komisjon programmi haldamisel kannab.

Artikkel 5

Täiendavad vahendid

1. Liikmesriigid, liidu institutsioonid, organid ja asutused, kolmandad riigid, rahvusvahelised organisatsioonid, rahvusvahelised finantsasutused ja muud kolmandad isikud võivad programmi või selle alusel võetavaid meetmeid või seatud eesmäärke, millele on osutatud artiklis 3, täiendavalt rahaliselt või mitterahaliselt toetada. Täiendavat rahalist toetust käsitatakse sihtotstarbelise välistuluna määruse (EL, Euratom) 2024/2509 artikli 21 lõike 2 punktide a, d või e või artikli 21 lõike 5 tähenduses.
2. Asjaomase liikmesriigi taotlusel võib määruses (EL) 2021/1060 sätestatud tingimustel programmi ümber paigutada eelarve jagatud täitmise raames liikmesriikidele eraldatud vahendid. Neid vahendeid hallates täidab komisjon eelarvet määruse (EL, Euratom) 2024/2509 artikli 62 lõike 1 esimese lõigu punkti a alusel otse või nimetatud lõigu punkti c alusel kaudselt. Neid vahendeid kasutatakse asjaomase liikmesriigi huvides. Kui komisjon ei ole eelarve otsese või kaudse täitmise raames võtnud sel viisil vahendi jaoks kättesaadavaks tehtud täiendavate summade osas juriidilist kohustust, võib vastavad kulukohustustega sidumata summad asjaomase liikmesriigi taotlusel kooskõlas määruse (EL) 2021/1060 sätetega lähteprogrammi tagasi kanda.

Artikkel 6

Alternatiivne, kombineeritud ja kumulatiivne rahastamine

1. Programmi rakendatakse koostoimes muude liidu programmidega. Meede, mis on saanud liidu toetust mõnest teisest programmist, võib saada toetust ka käesoleva programmi alusel. Vastava rahalise toetuse suhtes kohaldatakse asjaomase liidu programmi reegleid või kõigi toetuste suhtes võib kohaldada ühtseid reegleid ja võtta ühe juriidilise kohustuse. Kui liidu rahaline toetus põhineb rahastamiskõlblikel kuludel, ei tohi liidu eelarvest antav kumulatiivne toetus ületada meetme

rahastamiskõlblike kulude kogusummat ja selle võib arvutada proportsionaalselt kooskõlas toetuse tingimusi käsitlevate dokumentidega.

2. Programmi kohaseid väljavalimismenetlusi võib korraldada eelarve otsese või kaudse täitmise raames ühiselt liikmesriikide, liidu institutsioonide, organite ja asutuste, kolmandate riikide, rahvusvaheliste organisatsioonide, rahvusvaheliste finantsasutuste või muude kolmandate isikutega, tingimusel et on tagatud liidu finantshuvide kaitse. Selliste menetluste suhtes kohaldatakse ühtseid reegleid ja nendega kaasnevad ühtsed juriidilised kohustused. Selleks võivad ühise väljavalimismenetluse partnerid teha programmi jaoks kättesaadavaks vahendid kooskõlas käesoleva määruse artikliga 5 või delegeerida väljavalimismenetluse rakendamise partneritele, kui see on kohaldatav kooskõlas määruse (EL, Euratom) 2024/2509 artikli 62 lõike 1 punktiga c. Määruse (EL, Euratom) 2024/2509 artikli 153 lõike 3 kohaldamisel võib ühises väljavalimismenetluses hindamiskomisjon koosneda osaliselt liikmetest, kes on selle menetluse partnerite esindajad.

Artikkel 7

Programmiga assotsieerunud kolmandad riigid

1. Programmis võivad täieliku või osalise assotsieerimise kaudu osaleda järgmised kolmandad riigid kooskõlas artiklis 3 sätestatud eesmärkidega ja kooskõlas asjaomaste rahvusvaheliste lepingutega või nende lepingute alusel vastu võetud otsustega, mida nende riikide suhtes kohaldatakse:
 - a) Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsiooni liikmed, kes on ühtlasi Euroopa Majanduspiirkonna liikmed;
 - b) Ukraina vastavalt ELi-Ukraina assotsieerimislepingus sätestatud tingimustele.
2. Artikli 7 lõikes 1 osutatud riikidega programmides osalemiseks sõlmitud assotsieerimislepinguga:
 - a) tagatakse õiglane tasakaal programmis osaleva kolmanda riigi osaluse ja saadava kasu vahel;
 - b) nähakse ette programmis osalemise tingimused, sealhulgas viis, kuidas arvutada programmile antav tegevustoetusest ja osalustasust koosnev rahaline osalus ja programmi üldised halduskulud;
 - c) ei anta kolmandale riigile programmiga seoses otsustusõigust;
 - d) kindlustatakse liidu õigus tagada usaldusväärne finantsjuhtimine ja kaitsta oma finantshuve;
 - e) tagatakse vajaduse korral liidu julgeoleku ja avaliku korra huvide kaitse.
3. Punkti d kohaldamisel annab assotsieerunud kolmas riik määruste (EL, Euratom) 2024/2509 ja (EL, Euratom) nr 883/2013 kohaselt nõutavad õigused ja juurdepääsu ning tagab, et täiteotsused, millega kehtestatakse ELi toimimise lepingu artikli 299 alusel rahaline kohustus, ning Euroopa Liidu Kohtu otsused ja määrused pööratakse täitmisele ning tema pädevad asutused teevad kooskõlas kohaldatavate rahvusvaheliste lepingute ja muude kohaldatavate õigusnormidega Euroopa Prokuratuuriga liidu finantshuve kahjustavate kuritegude uurimisel ja nende eest süüdistuste esitamisel koostööd.

Artikkel 8

Liidu rahastuse rakendamine ja vormid

1. Programmi rakendatakse kooskõlas määrusega (EL, Euratom) 2024/2509, kas täites eelarvet otse või kaudselt koos kõnealuse määruse artikli 62 lõike 1 punktis c osutatud üksustega.
2. Liidu rahastust võib anda mis tahes vormis kooskõlas määrusega (EL, Euratom) 2024/2509.
3. Kui see on meetme rakendamiseks asjakohane ja vajalik, võib kooskõlas määruse (EL, Euratom) 2024/2509 artikli 196 lõike 2 punktiga a anda rahalist toetust enne meetme kohta taotluse esitamise kuupäeva alustatud meetmetele ja enne meetme kohta taotluse esitamise kuupäeva kantud kulude katmiseks, tingimusel et meedet ei ole alustatud rohkem kui kolm kuud enne taotluste esitamise tähtaega ja see ei ole viidud lõpule enne sihttoetuslepingu allkirjastamist.
4. Kui liidu rahastust antakse sihttoetuse kujul, antakse seda kuludega sidumata rahastusena või lihtsustatud kuluvõimalustena kooskõlas määrusega (EL, Euratom) 2024/2509. Rahastust võib anda tegelike rahastamiskõlblike kulude hüvitamise kujul üksnes juhul, kui meetme eesmärgi ei ole võimalik muul viisil saavutada.
5. Kooskõlas määruse (EL, Euratom) 2024/2509 artikli 153 lõikega 3 võib hindamiskomisjon koosneda osaliselt või täielikult sõltumatutest välisekspertidest.

Artikkel 9

Rahastamiskõlblikkus

1. Kooskõlas määrusega (EL, Euratom) 2024/2509 kehtestatakse rahastamiskõlblikkuse kriteeriumid, et toetada artiklis 3 sätestatud eesmärkide saavutamist, ning neid kohaldatakse kõigi programmi kohaste väljavalimismenetluste suhtes.
2. Väljavalimismenetlustes eelarve otsese ja kaudse täitmise raames võivad liidu rahastust saada üks või mitu järgmist õigussubjekti:
 - a) liikmesriigis püsivat tegevuskohta omavad üksused;
 - b) assotsieerunud kolmandas riigis püsivat tegevuskohta omavad üksused;
 - c) rahvusvahelised organisatsioonid.
3. Programmi alusel toetatavate meetmete puhul, mis on loetletud artiklis 10, välja arvatud artikli 10 lõike 1 punktis d osutatud meetmed, peavad liidu rahaliste vahendite saajad olema VKEd, sealhulgas uuenduslikud idu- ja kasvufirmad, ning vastama käesolevas artiklis sätestatud rahastamiskõlblikkuse nõuetele.
4. Vahendite saajal peab olema ELis või assotsieerunud kolmandas riigis püsiv tegevuskoht ning nende juhtimisstruktuurid peavad asuma ELis või assotsieerunud kolmandas riigis, välja arvatud artikli 10 lõike 1 punktis c osutatud meetmete puhul.
5. Vahendite saajad ei tohi olla mitteassotsieerunud kolmanda riigi või mitteassotsieerunud kolmanda riigi üksuse kontrolli all.
6. Liidu rahaliste vahendite saajate taristu, rajatised, vara ja ressursid, mida kasutatakse rahastatava meetme jaoks, peavad kogu meetme kestuse ajal asuma liikmesriigi või assotsieerunud kolmanda riigi territooriumil.

7. Kui meetmes osaleval liidu rahaliste vahendite saajal puuduvad kergesti kättesaadavad alternatiivid või asjakohane taristu, rajatised, varad ja ressursid liidus või assotsieerunud kolmandas riigis, võib ta kasutada oma taristut, rajatise, vara või ressursse, mis asuvad või mida hoitakse väljaspool liikmesriikide või assotsieerunud kolmandate riikide territooriumi, kui see ei ole vastuolus ELi ega selle liikmesriikide julgeoleku- ja kaitsehuvidega, sealhulgas heanaaberlike suhete põhimõttega, ning on kooskõlas artiklis 3 sätestatud eesmärkidega. Sellise taristu ja selliste rajatiste, varade või ressursside kasutamist hõlmavate tegevustega seotud kulud ei ole kõlblikud programmist toetuse saamiseks.
8. Õigussubjekti võib lugeda käesolevas lõikes osutatud rahastamiskõlblikkuse tingimustele vastavaks, kui ta on täitnud samaväärsed tingimused, mis on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrustes (EL) 2018/1092,²⁰ (EL) 2021/697,²¹ (EL) 2023/1525²² ja (EL) 2023/2418²³ või määruses (EL) 2025/1106,²⁴ ning tingimusel, et ükski hilisem muudatus ei sea nende tingimuste täitmist kahtluse alla.
9. Väljavalimismenetluses ei ole rahastamiskõlblikud järgmised meetmed:
- a) meetmed või nende osad, mida juba rahastatakse täielikult muudest avaliku või erasektori allikatest, välja arvatud liidu rahaline osalus artiklis 6 osutatud koostöömeeetmete raames;
 - b) meetmed selliste toodete ja tehnoloogia arendamiseks, mille kasutamine, arendamine või tootmine on kohaldatava rahvusvahelise õigusega keelatud.

Artikkel 10

Programmi „Agile“ meetmed

²⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuli 2018. aasta määrus (EL) 2018/1092, millega kehtestatakse Euroopa kaitsevaldkonna tööstusliku arendamise programm eesmärgiga toetada liidu kaitsetööstuse konkurentsivõimet ja uuendusvõimet (ELT L 200, 7.8.2018, lk 30, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1092/oj>).

²¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2021. aasta määrus (EL) 2021/697, millega luuakse Euroopa Kaitsefond ja tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) 2018/1092 (ELT L 170, 12.5.2021, lk 149, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/697/oj>).

²² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. juuli 2023. aasta määrus (EL) 2023/1525, mis käsitleb laskemoona tootmise toetamist (ELT L 185, 24.7.2023, lk 7, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/1525/oj>).

²³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. oktoobri 2023. aasta määrus (EL) 2023/2418, millega luuakse instrument Euroopa kaitsetööstuse tugevdamiseks ühishangete kaudu (EDIRPA) (ELT L, 2023/2418, 26.10.2023, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/2418/oj>).

²⁴ Nõukogu 27. mai 2025. aasta määrus (EL) 2025/1106, millega luuakse rahastamisvahend „Euroopa julgeolekumeetmed (SAFE) Euroopa kaitsetööstuse tugevdamiseks“ (ELT L, 2025/1106, 28.5.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2025/1106/oj>).

1. Meetmetega, mida võib programmist toetada, viiakse ellu käesoleva määruse artiklis 3 sätestatud eesmärgid ja need meetmed võivad esineda ühes järgmises vormis või nende kombinatsioonina:
 - a) toetus kujunemisjärgus ja lõhkuvate kaitseotstarbeliste toodete ja vastava tehnoloogia kiireks arendamiseks, sealhulgas juhul, kui see põhineb kahesuguse kasutuse potentsiaaliga tsiviiltehnoloogia integreerimisel ja kohandamisel kaitse eesmärgil;
 - b) toetus kujunemisjärgus ja lõhkuvate kaitseotstarbeliste toodete ja vastava tehnoloogia turuleviimiseks, sealhulgas sihtotstarbelise ja iteratiivse kohapealse katsetamise ja tutvustamise ning nõudluse koondamise toetamise kaudu;
 - c) toetus üksuse või selle juhtimisstruktuuri loomiseks ELis või assotsieerunud kolmandas riigis, et tulemuslikult rakendada punktides a ja b osutatud meetmeid;
 - d) toetus punktide a ja b kohaste meetmete tulemuslikuks rakendamiseks vajalike meetmete jaoks, sealhulgas, kuid mitte ainult, seoses kvalifikatsiooni, sertifitseerimise, taristule juurdepääsu, uuenduslikele tootmisrajatistele ja uuenduslikele protsessidele juurdepääsu, oskuste arendamise, uuringute hankimise ning ökosüsteemi loomise ja tugevdamisega.
2. Programmist võib anda toetust meetmetele, mis seisnevad olemasolevate toodete ja vastava tehnoloogia ajakohastamises, tingimusel et mitteassotsieerunud kolmas riik ega mitteassotsieerunud kolmanda riigi üksus ei ole seadnud meetme elluviimiseks vajamineva, eelnevalt olemasoleva teabe, vajaminevate intellektuaalomandi õiguste ega muude vajaminevate õiguste kasutamisele otse või kaudselt ühe või mitme vahendava õigussubjekti kaudu piiranguid sellisel viisil, mis ei võimalda meetme tulemuslikku elluviimist.
3. Programmi vahendite saajatel on, kui see on võimalik ja asjakohane, lihtsustatud juurdepääs ELi katse- ja eksperimenteerimisrajatistele ning ELi kaitseinnovatsiooni kava ettevõtluskiirendile.

Artikkel 11

Hindamiskriteeriumid

1. Kui see on väljavalimismenetluse laadist sõltuvalt asjakohane ning kooskõlas määrusega (EL, Euratom) 2024/2509, sätestatakse taotluste hindamise kriteeriumid artiklis 16 osutatud tööprogrammides ja nende puhul võetakse arvesse järgmisi aspekte:
 - a) lõhkuv mõju;
 - b) taotluse kvaliteet ja võime meedet rakendada;
 - c) mõju kaitsevaldkonnale, võttes arvesse liikmesriikide ja assotsieerunud kolmandate riikide vajadusi, sealhulgas seoses kulutõhususe, tarnekiiruse ja relvajõududes kasutamise valmidusega.
2. Artiklis 16 osutatud tööprogrammis sätestatakse täiendavad üksikasjad lõikes 1 sätestatud taotluste hindamise kriteeriumide kohaldamise kohta, võttes arvesse taotlusvooru eesmärgid ning kvalifitseerimis- ja hindamismenetlust.

Artikkel 12

Kvalifitseerimis- ja väljavalimismenetlus

1. Et tagada artiklis 10 loetletud meetmete tõhus ja põhjendamatult viivitusest rakendamine, võib näha tööprogrammiga nii otsese kui ka kaudse eelarve täitmise raames ette sellise väljavalimismenetluse, mille puhul toimub projektide väljavalimine kiirendatult ja lihtsustatult.
2. Erandina määruse (EL, Euratom) 2024/2509 artiklitest 199, 201 ja 203, sihttoetuste puhul, ning artikli 170 lõike 1 punktide b ja c ning lõikest 2, tööprogrammis kindlaks määratud hankemenetluse raames toimuva projektide väljavalimise puhul, võib kohaldada järgmisi tingimusi:
 - a) toetuse andmise otsuse ja juriidiliste kohustuste allkirjastamise nõuded võivad piirduda hindamiskriteeriumide ja menetlusest kõrvalejätmise kriteeriumide esialgse hindamisega; toetuse andmise otsuse võib teha üksnes avalduse esitajate ja pakkujate endi kvalifitseerimis- ja rahastamiskõlblikkuse kriteeriume käsitleva kinnituse alusel, nõudmata eelhindamise ajal vastavaid tõendavaid dokumente. Komisjon viib lõpphindamise lõpule põhjendamatult viivitusest;
 - b) avalduse esitajaid ja pakkujaid teavitatakse esialgse hindamise tulemustest tööprogrammis kindlaks määratud ajavahemiku jooksul; toetuse andmise otsus tehakse tööprogrammis kindlaks määratud ajavahemiku jooksul.
3. Kui lõike 2 punktis a osutatud lõpphindamisel jõutakse järeldusele, et vahendite saaja ei vasta kõigile rahastamiskõlblikkuse ja kvalifitseerimiskriteeriumidele, kaotab juriidiline kohustus kehtivuse.
4. Tööprogrammiga võib kehtestada spetsiaalsed kaheetapilised alt üles suunatud väljavalimismenetlused vastavalt järgmistele põhimõtetele:
 - a) esimeses etapis võib osalemiskutse välja kuulutada, täpsustamata tegevuse laadi või kasutatavat eelarve täitmise vahendit, et võimaldada avalduse esitajatel ja pakkujatel esitada projektitaotlusi või kaupade, ehitustööde või teenuste pakkumusi, mis võivad aidata kaasa käesoleva määruse eesmärkidele, nagu on sätestatud artiklis 16 osutatud tööprogrammis.

Taotlusi ja pakkumusi hinnatakse ja need järjestatakse tööprogrammis sätestatud ühiste hindamiskriteeriumide alusel, nagu nende suhteline panus eesmärkidesse. Hindamiskomisjon määrab kindlaks kõige sobivama eelarve täitmise vahendi, mis võib kuuluda eelarve otsese või kaudse täitmise alla, ning teeb ettepaneku liidu rahalise toetuse maksimumsumma ja vormi kohta;
 - b) teises etapis palutakse edukalt hinnatud projektide või pakkumuste toetustaotlust või pakkumust vastavalt hindamiskomisjoni järeldustele olemasoleva eelarve piires kohandada ja täiendada.

Muus osas toimub väljavalimismenetlus koosõlas määruse (EL, Euratom) 2024/2509 sätetega, mida kohaldatakse vastava eelarve täitmise vahendi suhtes.

Artikkel 13

Motiveeriv sekkumismehhanism

1. Erandina käesoleva määruse artiklis 9 sätestatust võib tööprogrammis täpsustada, et väljavalimismenetlus toimub motiveeriva sekkumise vormis, mis võimaldab ajutiselt ja tingimuslikult loobuda püsivat tegutsemiskohta ja juhtimisstruktuure käsitlevatest rahastamiskõlblikkuse nõuetest.
2. Vastavus rahastamiskõlblikkuse kriteeriumidele, millest on käesoleva artikli lõike 1 kohaselt ajutiselt loobutud, saavutatakse ja seda hinnatakse juriidilises kohustuses kindlaks määratud aja jooksul. Liidu toetust antakse siis, kui kõik nõuded on täidetud.
3. Kui rahastamiskõlblikkuse kriteeriumid, millest on käesoleva artikli lõike 1 kohaselt ajutiselt loobutud, ei ole juriidilises kohustuses kindlaks määratud kindla ajavahemiku jooksul täidetud, loetakse meede rahastamiskõlbmatuks ja kogu liidu toetus nõutakse täielikult tagasi.
4. Käesoleva artikli rakendamisel ei tehta eelmakseid.

Artikkel 14

Rahastamismäärad

Ilma et see piiraks määruse (EL, Euratom) 2024/2509 artikli 193 kohaldamist, võib programmist rahastada kuni 100 % rahastamiskõlblikest kuludest.

Artikkel 15

Tulemuste omandiline kuuluvus

1. Ükski mitteassotsieerunud kolmas riik ega mitteassotsieerunud kolmanda riigi üksus ei saa kontrollida ega piirata otse ega kaudselt ühe või mitme vahepealse õigussubjekti kaudu programmist toetatava tegevuse tulemusi, sealhulgas seoses tehnosiirdega.
2. Käesolev määrus ei mõjuta liikmesriikide kaalutlusõigust sõjatehnoloogia ja -varustuse ekspordipoliitika üle.
3. Tehnosiire toimub täielikus kooskõlas direktiiviga 2009/43/EÜ kaitseotstarbeliste toodete ühendusesisese veo tingimuste lihtsustamise kohta ja vajaduse korral määrusega (EL) 2021/821, millega kehtestatakse liidu kord kahesuguse kasutusega kaupade ekspordi, vahendamise, tehnilise abi, transiidi ja edasitoimetamise kontrollimiseks.
4. Ilma et see piiraks käesoleva artikli lõike 2 kohaldamist, tuleb mitteassotsieerunud kolmandale riigile või mitteassotsieerunud kolmanda riigi üksusele programmi abil saavutatud tulemuste omandiõiguse üleandmiseks ja ainulitsentside andmiseks juhul, kui see toimub kolme aasta jooksul pärast meetme lõppmakse tegemist, eelnevalt teavitada komisjoni või asjaomase liikmesriigi või assotsieerunud kolmanda riigi ametiasutusi ja saada komisjoni või asjaomase liikmesriigi või assotsieerunud kolmanda riigi ametiasutuste heakskiit, nii et oleks tagatud liidu julgeoleku- ja kaitsehuvide kaitse. Kui omandiõiguse üleminek on vastuolus ELi ja selle liikmesriikide julgeoleku- ja kaitsehuvidega või artiklis 3 sätestatud eesmärkidega, tuleb programmist saadud toetus tagasi maksta.
5. Kui liidu toetust antakse riigihanke vormis uuringu tellimiseks, kuuluvad tulemused ELile ning kõikidel liikmesriikidel ja assotsieerunud kolmandatel riikidel on õigus saada kirjaliku taotluse alusel tasuta lihtlitsents uuringu kasutamiseks.

6. Kui liidu toetust antakse sihttoetuse vormis, on ELi institutsioonidel, organitel ja asutustel ning sihttoetust andvatel asutustel õigus kasutada taotluse korral tulemusi ilma tasuta, ilma et see mõjutaks tulemuste omandiõigust, sealhulgas taustteabega seotud intellektuaalomandi õigusi, kuid üksnes selleks, et kujundada, rakendada ja seirata liidu pädevusse kuuluvates valdkondades liidu poliitikat ja programme, ning seoses sihttoetustega.

Artikkel 16

Tööprogramm

1. Programmi rakendatakse määruse (EL, Euratom) 2024/2509 artikli 110 lõikes 2 osutatud tööprogrammi kaudu.
2. Tööprogrammis esitatakse üksikasjalikult programmi alusel toetatavate meetmete kategooriad. Need kategooriad peavad olema kooskõlas artiklis 3 osutatud eesmärkidega.
3. Välja arvatud artikli 12 lõikes 5 kindlaks määratud väljavalimismenetluse puhul, sisaldab tööprogramm asjakohasel juhul funktsionaalseid nõudeid ja selles täpsustatakse artikli 8 kohast liidu rahastuse vormi, ilma et seeläbi takistataks konkurentsi taotlusvoorus.
4. Komisjon võtab tööprogrammi vastu rakendusaktiga. Nimetatud rakendusakt võetakse vastu kooskõlas artikli 17 lõikes 3 osutatud nõuandemenetlusega.

Artikkel 17

Komiteemenetlus

1. Komisjoni abistab komitee. Nimetatud komitee on komitee määruse (EL) nr 182/2011 tähenduses.
2. Vaatlejana kutsutakse osalema Euroopa Kaitseagentuur, et ta saaks esitada oma seisukohti ja pakkuda oskusteavet. Samuti kutsutakse komiteed tema töös abistama Euroopa välisteenistus.
3. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 4.

Artikkel 18

Seos direktiiviga 2009/81/EÜ

Liikmesriigi hankelepingut, mille eesmärgiks on programmi alusel toetatava meetmega seotud kaitseotstarbeline toode, käsitatakse lepinguna, mis on sõlmitud uurimis- ja arendustegevusel põhineva koostööprogrammi raames, nagu on osutatud direktiivi 2009/81/EÜ artikli 13 punktis c [pärast koondidirektiivi 2025/0177 (COD) vastuvõtmist].

Artikkel 19

Salastatud teavet reguleerivate normide kohaldamine

1. Käesoleva määruse kohaldamisel kehtib järgmine.
 - a) Liikmesriigid ja assotsieerunud kolmandad riigid, kelle territooriumil on vahendite saajal püsiv tegevuskoht, hindavad rahastatud meetmete rakendamise ajal käideldud tausta- ja uue teabe salastamise vajadust.

- b) Kui sellisel teabel on riiklik salastatuse tase, kehtestavad punktis a osutatud liikmesriigid ja assotsieerunud kolmandad riigid riiklike õigusnormide kohase piisava julgeolekuraamistiku.
 - c) Iga liikmesriik tagab, et ELi salastatud teave on kaitstud tasemel, mis on samaväärne sellega, mis on tagatud otsuses 2013/488/EL sätestatud nõukogu julgeolekunormidega.
 - d) Komisjon kaitseb programmiga seoses saadud ELi salastatud teavet kooskõlas julgeolekunormidega, mis on sätestatud otsuses (EL, Euratom) 2015/444.
2. Et hõlbustada salastatud ja tundliku teabe vahetamist komisjoni ning liikmesriikide ja assotsieerunud kolmandate riikide ning kohasel juhul avalduse esitajate ja vahendite saajate vahel, loob komisjon akrediteeritud turvalise teabevahetussüsteemi. Nimetatud teabevahetussüsteemi puhul võetakse arvesse liikmesriikide julgeolekunorme.

Artikkel 20

Auditid

Liidu rahalise toetuse kasutamise auditid, mille on teinud isikud või üksused, sealhulgas muud isikud või üksused kui need, kes on saanud selleks volituse liidu institutsioonidelt, organitelt või asutustelt, võetakse määruse (EL, Euratom) 2024/2509 artikli 127 kohaselt üldise kindluse aluseks. Euroopa Kontrollikoda kontrollib liidu kõikide tulude ja kulude raamatupidamiskontosid vastavalt ELi toimimise lepingu artiklile 287.

Artikkel 21

Teavitamine, kommunikatsioon ja üldsusele tutvustamine

1. Liidu rahaliste vahendite saajad märgivad ära vahendite päritolu ja tagavad rahastuse nähtavuse, sealhulgas eriti meetmete ja nende tulemuste tutvustamisel, andes eri sihtrühmadele, sealhulgas meediale ja üldsusele, selle kohta sidusat, tegelikkusele vastavat ja proportsionaalset sihtteavet.
2. Komisjon rakendab käesoleva määruse, käesoleva määruse raames võetud meetmete ja saavutatud tulemustega seotud teavitus- ja kommunikatsioonimeetmeid.
3. Programmile eraldatud rahaliste vahenditega võidakse kaasa aidata teabe levitamise, kontaktide loomise ja teadlikkuse suurendamise ürituste korraldamisele, sealhulgas tarneahelate avamisele, et edendada VKEde piiriülest osalemist.

Artikkel 22

Jõustumine ja kohaldamine

Käesolev määrus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.
Brüssel,

Euroopa Parlamendi nimel
president

Nõukogu nimel
eesistuja

FINANTS- JA DIGISELGITUS

1. ETTEPANEKU/ALGATUSE RAAMISTIK
 - 1.1. Ettepaneku/algatuse nimetus
 - 1.2. Asjaomased poliitikavaldkonnad
 - 1.3. Eesmärgid
 - 1.3.1. Üldeesmärgid
 - 1.3.2. Erieesmärgid
 - 1.3.3. Oodatavad tulemused ja mõju
 - 1.3.4. Tulemusnäitajad
 - 1.4. Ettepanek/algatus käsitleb
 - 1.5. Ettepaneku/algatuse põhjendused
 - 1.5.1. Lühi- või pikaajalises perspektiivis täidetavad vajadused, sealhulgas algatuse rakendamise üksikasjalik ajakava
 - 1.5.2. ELi meetme lisaväärtus (see võib tuleneda eri teguritest, nagu kooskõlastamisest saadav kasu, õiguskindlus, suurem tõhusus või vastastikune täiendavus). Käesoleva punkti kohaldamisel tähendab „ELi meetme lisaväärtus“ väärtust, mis tuleneb liidu sekkumisest ja lisandub väärtusele, mille liikmesriigid oleksid muidu üksi loonud.
 - 1.5.3. Samalaadsetest kogemustest saadud õppetunnid
 - 1.5.4. Kooskõla mitmeaastase finantsraamistikuga ja võimalik koostoime muude asjakohaste vahenditega
 - 1.5.5. Erinevate kasutada olevate rahastamisvõimaluste, sealhulgas vahendite ümberpaigutamise võimaluste hinnang
 - 1.6. Ettepaneku/algatuse ja selle finantsmõju kestus
 - 1.7. Kavandatud eelarve täitmise viis(id)
2. HALDUSMEETMED
 - 2.1. Järelevalve ja aruandluse reeglid
 - 2.2. Haldus- ja kontrollisüsteem(id)
 - 2.2.1. Eelarve täitmise viisi(de), rahastuse rakendamise mehhanismi(de), maksete tegemise korra ja kavandatava kontrollistrateegia selgitus
 - 2.2.2. Teave kindlakstehtud riskide ja nende vähendamiseks kasutusele võetud sisekontrollisüsteemi(de) kohta
 - 2.2.3. Kontrollimeetmete hinnanguline kulutõhusus (kontrollikulude suhe hallatavate vahendite väärtusse), selle põhjendus ja oodatav veariski tase (maksete tegemise ja sulgemise ajal)
 - 2.3. Pettuste ja õigusnormide rikkumise ärahoidmise meetmed
3. ETTEPANEKU/ALGATUSE HINNANGULINE FINANTSMÕJU
 - 3.1. Mitmeaastase finantsraamistiku rubriigid ja kulude eelarveread, millele mõju avaldub
 - 3.2. Ettepaneku hinnanguline finantsmõju assigneeringutele

- 3.2.1. Hinnanguline mõju tegevusassigneeringutele – ülevaade
 - 3.2.1.1. Heakskiidetud eelarvest saadavad assigneeringud
 - 3.2.1.2. Sihtotstarbelisest välistulust saadavad assigneeringud
- 3.2.2. Hinnanguline tegevusassigneeringutest rahastatav väljund
- 3.2.3. Hinnanguline mõju haldusassigneeringutele – ülevaade
 - 3.2.3.1. Heakskiidetud eelarvest saadavad assigneeringud
 - 3.2.3.2. Sihtotstarbelisest välistulust saadavad assigneeringud
 - 3.2.3.3. Assigneeringud kokku
- 3.2.4. Hinnanguline personalivajadus
 - 3.2.4.1. Rahastatakse heakskiidetud eelarvest
 - 3.2.4.2. Rahastatakse sihtotstarbelisest välistulust
 - 3.2.4.3. Personalivajadus kokku
- 3.2.5. Hinnanguline mõju digitehnoloogiaga seotud investeeringutele – ülevaade
- 3.2.6. Kooskõla kehtiva mitmeaastase finantsraamistikuga
- 3.2.7. Kolmandate isikute rahaline osalus
- 3.3. Hinnanguline mõju tuludele
- 4. DIGIMÕÕDE
 - 4.1. Diginõuded
 - 4.2. Andmed
 - 4.3. Digilahendused
 - 4.4. Koostalitlusvõime hindamine
 - 4.5. Digimõõtmekeskuse rakendamist toetavad meetmed

1. ETTEPANEKU/ALGATUSE RAAMISTIK

1.1. Ettepaneku/algatuse nimetus

Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega kehtestatakse erksa ja kiire kaitseinnovatsiooni programm „Agile“

1.2. Asjaomased poliitikavaldkonnad

Kaitsetööstus, teadusuuringud ja innovatsioon, konkurentsivõime.

1.3. Eesmärgid

1.3.1. Üldeesmärgid

Programmi üldeesmärk on toetada kujunemisjärgus ja lõhkuvate kaitseotstarbeliste toodete ja vastava tehnoloogia kiiret tarnimist ning lahendada liikmesriikide relvajõudude jaoks viimasel ajal muu hulgas Venemaa Ukraina-vastase agressioonisõja tõttu tekkinud ja kiiresti teisenevaid probleeme. Sellega suurendatakse Euroopa kaitsesektori tehnoloogilise ja tööstusliku baasi (EDTIB) kiiret innovatsioonisuutlikkust ja olukorratundlikkust, edendades selle konkurentsivõimet ja aidates tugevdada liidu kaitsevalmidust, ning vähendada strateegilist sõltuvust mitteassotsieerunud kolmandatest riikidest.

1.3.2. Erieesmärgid

Programmil on kaks erieesmärki.

Kiirendada märkimisväärselt kõikjal liidus VKEde ning uuenduslike idu- ja kasvufirmade väljatöötatavate kujunemisjärgus ja lõhkuvate kaitseotstarbeliste toodete ja vastava tehnoloogia innovatsioonitsükli, võttes arvesse liikmesriikide kiireloomulisi vajadusi ja kasutades ära ELi tööstuse kui terviku innovatsioonipotentsiaali.

Toetada VKEde ning uuenduslike idu- ja kasvufirmade välja töötatud kujunemisjärgus ja lõhkuvate kaitseotstarbeliste toodete ja vastava kaitsetehnoloogia kasutuselevõttu liikmesriikide relvajõudude ja Euroopa kaitsetööstuse peatöövõtjate poolt ning nende tööstuslikku tootmist kõikjal Euroopas, et tugevdada selle abil liikmesriikide relvajõudude tehnoloogilist eelist ning suurendada selliste kaitseotstarbeliste toodete ja kaitsetehnoloogia tarnete kerksust ja kindlust kogu liidus.

1.3.3. Oodatavad tulemused ja mõju

Märkige, milline peaks olema ettepaneku/algatuse oodatav mõju toetusesaajatele/sihtrühmale.

Programmiga „Agile“ loodetakse leida uusi viise kaitseinnovatsiooni tõhusamaks toetamiseks, et lähtuda neist 2028. aastal algava mitmeaastase finantsraamistiku alusel tehtavate kaitseinnovatsiooni programmide ettepanekute üle arutlemisel.

Algatusega katsetatakse kaitsesektori uuenduslike idufirmade, kasvufirmade ja VKEde ühtlustatud rahastatismehhanisme, demonstreerides viise, kuidas innovatiivsete kaitseotstarbeliste toodetega kiiremini turule jõuda. Sellega suurendatakse kaitsevalmidust, pakkudes uuenduslikke kaitselahendusi, mis on kooskõlas ELi liikmesriikide ja assotsieerunud riikide relvajõudude vajadustega.

See aitab parandada inimeste kaitset ELis, parandades relvajõudude tehnoloogilist eelist ja tugevdades heidutust.

Sellega katsetatakse, kas toetatavate ettevõtete (eelkõige VKEd, sh uuenduslikud idu- ja kasvufirmad) suhtes, keda praegused kaitsealase teadus- ja arendustegevuse programmide pikad tähtajad ebaproportsionaalselt mõjutavad, on võimalik rakendada väiksemat halduskoormust ja kiirendatud menetlusi, pakkudes väärtuslikke õppetunde tulevaste programmide jaoks.

1.3.4. Tulemusnäitajad

Märkige, milliste näitajate abil jälgitakse edusamme ja saavutusi.

Erieesmärgi nr 1 saavutamisel tehtud edusammude arvestamiseks jälgitakse iga taotlusvooru kohta saadud taotluste ja rahuldatud taotluste arvu, sealhulgas esmakordsete kaitsevaldkonna novaatorite osalemist; keskmist aega, mis kulub toetuse andmise otsuse tegemiseks / sihttoetuslepingu allkirjastamiseks, mõõdetuna taotluste esitamise tähtajast kuni liidu rahastuse eraldamise lepingu allkirjastamise ja asjaomaste vahendite väljamaksmiseni. Eesmärk on hoida toetuse määramiseni kuluv aeg nelja kuu piires, võttes lähtetasemeks kaheksa kuud (Euroopa Kaitsefondi kogemuste põhjal).

Erieesmärgi nr 2 saavutamisel tehtud edusammude arvestamiseks jälgitakse taotlusvooru kohta rahuldatud taotluste arvu, eelkõige meetmete puhul, mis on seotud kujunemisjärgus ja lõhkuvate kaitseotstarbeliste toodete ja vastava tehnoloogia piiriülese kasutuselevõttuga, jälgides programmis osalejate edusamme ja seda, mil määral aitavad rahastatud projektid liikmesriikide relvajõududel ja peatöövõtjatel neid kasutusele võtta. Lähtetasemed ja eesmärgid kehtestatakse programmi käivitamisel ja vaadatakse läbi programmitöö perioodi lõpus (kestus 1 aasta).

1.4. Ettepanek/algatus käsitleb

☒ uut meetet

☐ uut meetet, mis tuleneb katseprojektist / ettevalmistavast meetmest²⁵

☐ olemasoleva meetme pikendamist

☐ ühe või mitme meetme ümbersuunamist teise või uude meetmesse või ühendamist teise või uue meetmega

1.5. Ettepaneku/algatuse põhjendused

1.5.1. Lühiki- või pikaajalises perspektiivis täidetavad vajadused, sealhulgas algatuse rakendamise üksikasjalik ajakava

Arvestades, et programm piirdub praeguse mitmeaastase finantsraamistikuga, on kõik vajadused lühiajalised või keskmise pikkusega. Esimese asjana tuleb võimalikult kiiresti luua programmi juhtimis- ja tegevusstruktuur ning kuulutada välja taotlusvoorud, et projektide rakendamiseks ja eelarve kasutamiseks jääks võimalikult palju aega, mis võimaldaks saavutada rahastatud projektidega enne programmitöö perioodi lõppu käegakatsutavaid tulemusi.

²⁵Vastavalt finantsmääruse artikli 58 lõike 2 punktile a või b.

Kasutuselevõtu soovituslik ajakava: määruse vastuvõtmine 2026. aasta lõpus, esimese tööprogrammi avaldamine ja taotlusvoorude väljakuulutamine 2027. aasta alguses ning sihttoetuslepingute allkirjastamine 2027. aasta teises ja kolmandas kvartalis.

- 1.5.2. *ELi meetme lisaväärtus (see võib tuleneda eri teguritest, nagu kooskõlastamisest saadav kasu, õiguskindlus, suurem tõhusus või vastastikune täiendavus). Käesoleva punkti kohaldamisel tähendab „ELi meetme lisaväärtus“ väärtust, mis tuleneb liidu sekkumisest ja lisandub väärtusele, mille liikmesriigid oleksid muidu üksi loonud.*

Koordineeritud ELi tasandi meetmed võimaldavad saavutada kiiresti usutava heidutuse ja kaitsevaldkonna tehnoloogilise juhtpositsiooni. Kaasaegses sõjapidamises, sh Ukrainas käivas sõjas, täheldatud kiired innovatsioonitsükliid nõuavad ELilt suutlikkust töötada kiiresti välja ja võtta kasutusele uuenduslikke kaitselahendusi. Liikmesriikide meetmetega üksi ei suudeta leida tuvastatud probleemidele piisavalt kiiresti piisava mahuga lahendusi, mis oleksid kooskõlas ELi strateegiliste huvidega. Sugugi mitte kõigil liikmesriikidel ei ole kaitseinnovatsiooni toetamiseks sobilikke mehhanisme, mistõttu puudub uuenduslikel ettevõtetel mõnes riigis juurdepääs rahastusvõimalustele. Isegi kui riiklikud vahendid on olemas, on need tavaliselt riigisisese suunitlusega ega ole piisavalt ulatuslikud, et toetada kogu ELi hõlmavatele operatsioonilistele vajadustele vastavate lahenduste piiriülest kasutuselevõttu. Selle tagajärjel on jõupingutused killustatud, investeeringud dubleeritud ning ELi kaitsesektori tehnoloogilise ja tööstusliku baasi koostöövõimalused kasutamata.

ELi tasandi meede, nagu programm „Agile“, annab selge lisaväärtuse, tagades kõigile liikmesriikide ettevõtjatele võrdse juurdepääsu kiirele ja ühtlustatud rahastusele, olenemata sellest, milline on nende päritoluriigi poliitiline hoiak. Tegutsedes ELi tasandil lihtsustatud menetluste ja kiirendatud toetuse andmise otsustega, saab programmi „Agile“ raames reageerida nüüdisaegse sõjapidamise tempole tõhusamalt kui killustatud riiklikud lähenemisviisid seda võimaldavad. Algatuse abil vastatakse piiriülestele väljakutsetele, toetatakse lahendusi, mis vastavad ELi liikmesriikide relvajõudude vajadustele, ning kasutatakse ära ELi tööstusökosüsteemi kui terviku innovatsioonipotentsiaali ja võimaldatakse uute kaitsevaldkonna tegutsejate esilekerkimist kogu ELis. Selline koordineeritud lähenemisviis vähendab dubleerimist, maksimeerib ELi investeeringute mõju ja vähendab kollektiivset sõltuvust ELi-välistest süsteemidest viisil, mida üksikute liikmesriikide meetmetega ei ole võimalik saavutada.

- 1.5.3. *Samalaadsetest kogemustest saadud õppetunnid*

Programmi kavandamisel tuginetakse seniste kaitseprogrammide rakendamise, sealhulgas Euroopa Kaitsefondi rakendamise ja selle vahehindamise käigus saadud kogemustele. Nendele kogemustele tuginedes ja täieliku vastastikuse täiendavuse vaimus võetakse programmiga „Agile“ kaitseinnovatsiooni toetamiseks kasutusele erksam ja olukorratundlikum lähenemisviis, mis vastab paremini ELi kaitsesektori kiiresti muutuvatele vajadustele. Samuti tugineb programm ulatuslikele kaitsevaldkonna sidusrühmadega peetud konsultatsioonidele (sealhulgas 2025. aasta strateegiline dialoog Euroopa kaitsetööstussektoriga ja rakendamist käsitlev dialoog, et valmistada ette kaitsevalmiduse koondpakett).

Programmiga „Agile“ võetakse kasutusele lihtsustatud meetodid ja protsessid, sealhulgas juhtimise ning kvalifitseerimis-, hindamis- ja väljavalimismenetluse puhul

ning rahastamiskõlblikkuse hindamisel, et võimaldada kiiremat otsuste tegemist ja vähendada halduskoormust (nii avalduse esitajate kui ka komisjoni jaoks). Ühtlustatud lähenemisviis hõlbustab uuenduslike kaitselahenduste kiiret toetamist.

Programmiga „Agile“ pakutakse sihitatud toetust üksikutele üksustele, eelkõige VKEdele, sealhulgas uuenduslikele idu- ja kasvufirmadele, kes on sageli innovatsiooni esirinnas. Selline lähenemisviis mitte ainult ei lihtsusta taotlemis- ja rahastamisprotsessi, vaid võimaldab ühtlasi anda kaitseinnovatsiooni ökosüsteemi peamistele tegutsejatele otsesemat ja tõhusamat toetust.

1.5.4. Kooskõla mitmeaastase finantsraamistikuga ja võimalik koostoime muude asjakohaste vahenditega

Kavandatud programm on täielikult kooskõlas kehtiva mitmeaastase finantsraamistikuga aastateks 2021–2027 ning see ei nõua uusi eelarvealdisi ega olemasolevate programmide eelarvealdiside muutmist. Selle asemel on kavas olemasolevate kosmose- ja kaitsevaldkonna assigneeringute ümberpaigutamine kiire kaitseinnovatsiooni toetamiseks.

Programm toimib kehtivas finantsraamistikus, edendades võimendatud koostoimet muude ELi vahenditega, nagu Euroopa Kaitsefond ja Euroopa Innovatsiooninõukogu. Tuginedes nende programmide tugevatele külgedele, kõrvaldades mõningad lüngad ja toimides täieliku vastastikuse täiendavuse vaimus, võimaldab programm „Agile“ suurendada selle valdkonna ELi rahastuse üldist tulemuslikkust ja tõhusust.

Programmi „Agile“ rakendamine 2027. aastal annab õppetunde ja teadmisi, millest lähtuda kaitseinnovatsiooni toetamisel järgmises mitmeaastases finantsraamistikus.

1.5.5. Erinevate kasutada olevate rahastamisvõimaluste, sealhulgas vahendite ümberpaigutamise võimaluste hinnang

Võttes arvesse mitmeaastase finantsraamistiku 2021–2027 praegust etappi, on uute rahastusallikate kättesaadavus piiratud. Sellest tulenevalt toimub programmi rahastamine kehtiva mitmeaastase finantsraamistiku vahendite sisemise ümberjaotamise teel.

Programmile eraldatakse kokku 115 miljonit eurot, mida rahastatakse täielikult kaitsetööstuse ja kosmose peadirektoraadi (DG DEFIS) olemasolevate programmide vahendite ümberjaotamise kaudu. Rahastusallikad jaotuvad järgmiselt:

35 miljonit eurot Euroopa kaitsetööstuse programmist (EDIP)

35 miljonit eurot Euroopa Kaitsefondist

22,5 miljonit eurot ELi kosmoseprogrammist

22,5 miljonit eurot turvalise ühenduse programmist

Sel viisil saab kaitse toetamiseks olemasolevaid vahendeid optimaalselt ära kasutada nii, et programmi rakendamiseks ei ole vaja ELi eelarvest lisarahastust nõuda.

1.6. Ettepaneku/algatuse ja selle finantsmõju kestus

☒ Piiratud kestusega

- ☐ hõlmab ajavahemikku XX/XX/XX – XX/XX/XX
- ☒ finantsmõju avaldub kulukohustuste assigneeringutele 2027. aastal ning maksete assigneeringutele ajavahemikus 2027–2029

☐ Piiramatu kestusega

- Rakendamise käivitumisperiood hõlmab ajavahemikku AAAA–AAAA,
- millele järgneb täieulatuslik rakendamine.

1.7. Kavandatud eelarve täitmise viis(id)

☒ Eelarve otsene täitmine komisjoni poolt

- ☒ tema talituste kaudu, sealhulgas kasutades liidu delegatsioonides töötavat komisjoni personali
- ☐ rakendusametite kaudu

☐ Eelarve jagatud täitmine koostöös liikmesriikidega

☒ Eelarve kaudne täitmine, mille puhul eelarve täitmise ülesanded on delegeeritud:

- ☐ kolmandatele riikidele või nende määratud asutustele;
- ☒ rahvusvahelistele organisatsioonidele ja nende allasutustele (nimetage);
- ☒ Euroopa Investeeringuspangale ja Euroopa Investeeringufondile;
- ☒ finantsmääruse artiklites 70 ja 71 osutatud asutustele;
- ☐ avalik-õiguslikele asutustele;
- ☐ avalikke teenuseid osutavatele eraõiguslikele asutustele, sel määral, mil neile antakse piisavad finantstagatised;
- ☒ liikmesriigi eraõigusega reguleeritud asutustele, kellele on delegeeritud avaliku ja erasektori partnerluse rakendamine ja kellele antakse piisavad finantstagatised;
- ☒ asutustele või isikutele, kellele on delegeeritud Euroopa Liidu lepingu V jaotise kohaste ühise välis- ja julgeolekupoliitika erimeetmete rakendamine ja kes on kindlaks määratud asjaomases alusaktis;
- ☐ liikmesriigis asutatud asutustele, kelle suhtes kohaldatakse liikmesriigi eraõigust või liidu õigust ja kellele võib kooskõlas valdkondlike normidega usaldada liidu rahaliste vahendite või eelarveliste tagatiste haldamise niivõrd, kuivõrd selliseid asutusi kontrollivad avalik-õiguslikud asutused või avalikke teenuseid osutavad eraõiguslikud asutused ja kontrollivad organid annavad neile solidaarvastutuse vormis piisavad finantstagatised või samaväärsed finantstagatised, mis võivad iga meetme puhul piirduda liidu toetuse maksimumsummaga.

Märkused

Määrusega, millega kehtestatakse programm „Agile“, antakse võimalus valida mitme eelarve täitmise meetodi vahel: otsene eelarve täitmine, kaudne eelarve täitmine või nende kombinatsioon. Eelarve täitmise meetod valitakse juhtumipõhiselt, mis võimaldab

maksimeerida programmile eraldatud vahendite mõju, tõhusust ja tulemuslikkust. Näiteks selliste tegevuste jaoks nagu katsetamine ja valideerimiskampaaniad, mille puhul saab kasutada olemasolevaid eksperditeadmisi ja rajatisi, on mõttekas kasutada eelarve kaudset täitmist, sealhulgas näiteks koos Euroopa Kaitseagentuuriga. Selline paindlik lähenemisviis võimaldab ressursse optimaalselt kasutada ning tagab programmi eesmärkide õigeaegse ja tõhusa saavutamise.

2. HALDUSMEETMED

2.1. Järelevalve ja aruandluse reeglid

Võttes arvesse instrumendi piiratud kestust, koostab komisjon rakendusperioodi lõpus rakendamisaruarande, milles esitletakse peamisi saavutusi ja saadud õppetunde. Selle põhjal kujundatakse kaitseinnovatsiooni toetamise otsuseid järgmise mitmeaastase finantsraamistiku raames alates 2028. aastast.

2.2. Haldus- ja kontrollisüsteem(id)

2.2.1. *Eelarve täitmise viisi(de), rahastuse rakendamise mehhanismi(de), maksete tegemise korra ja kavandatava kontrollistrateegia selgitus*

Programmis kasutatakse kõiki finantsmääruse alusel võimalikke rahastuse andmise vorme, sealhulgas sihttoetusi, auhindu ja hankeid. See võimaldab programmil vastata ettevõtete erinevatele vajadustele prototüüpide väljatöötamisest kuni katsetamise ja valideerimiseni, keskendudes kõrge tehnoloogilise valmiduse tasemega tehnoloogiale ja toodetele.

Kasutades erisuguseid rahastamisviise, saab programmist anda igale projektile spetsiaalselt selle vajadustele vastavat toetust, mis võib lihtsustada jõudmist uuringuetapist valmistoote turustamiseni. Programmiga tehakse makseid saavutatud vahe-eesmärkide alusel, nii et rahastus on seotud konkreetsete tulemustega. Programm on üles ehitatud nii, et kiirus ja paindlikkus on tasakaalus tõhusa kontrolli ja riskide juhtimisega. Programmil on ka mehhanism rahaliste vahendite tagasinõudmiseks juhaks, kui avalduse esitaja ei vasta rahastamiskõlblikkuse ja kvalifitseerimiskriteeriumidele, ning sellega püütakse jõuda sihttoetuse andmise otsuseni võimalikult kiiresti, kuid nii, et sealjuures ei jääks vajalikud kontrollid tegemata.

2.2.2. *Teave kindlakstehtud riskide ja nende vähendamiseks kasutusele võetud sisekontrollisüsteemi(de) kohta*

Programmiga on seotud risk, et mõne avalduse esitaja puhul võidakse lõpuks leida, et ta ei vasta täielikult rahastamiskõlblikkuse kriteeriumidele. Selle riski maandamiseks viiakse programmi raames läbi kvalifitseerimis- ja rahastamiskõlblikkuse kriteeriumide esialgne hindamine, mis põhineb avalduse esitaja kirjalikul kinnitusel. Täiendava kontrollitasandi tagamiseks valitakse programmi raames juhuslikkuse alusel välja avalduse esitajad, kelle suhtes saab Euroopa Teadusuuringute Rakendusamet teha täiemahulise omandiõiguse ja kontrolliga seotud hindamise.

Seda lähenemisviisi võib pidada tasakaalustatuks ja põhjendatuks, võttes arvesse programmi keskendumist kaitsektoris tegutsevate VKEdes toetamisele. ELi kaitseprogrammide siseandmed näitavad, et valdav enamik Euroopa Liidu kaitsevaldkonna VKEdest on ELi kontrolli all ja seetõttu võib nõuetele mittevastamise riski pidada suhteliselt väikeseks. Kui siiski leitakse, et avalduse esitaja ei vasta rahastamiskõlblikkuse kriteeriumidele, on programmis ette nähtud, et kõik välja makstud liidu vahendid nõutakse tagasi.

Lisaks on programmiga ette nähtud motiveeriv sekkumismehhanism, mille kohaselt võib teatavatel tingimustel teha rahastamiskõlblikkuse kriteeriumidest (eelkõige ELis püsiva tegutsemiskoha omamisest) erandi, kuid toetusesaaja peab täitma need

kriteeriumid kindlaks määratud aja jooksul. Motiveeriva sekkumisega seotud riskide minimeerimiseks ei tehta toetusesaajatele, keda selle kava alusel rahastatakse, eelmakseid. Sisekontrollisüsteem kavandatakse nii, et oleks tagatud nende riskide tulemuslik juhtimine ja programmi eesmärkide saavutamine.

2.2.3. *Kontrollimeetmete hinnanguline kulutõhusus (kontrollikulude suhe hallatavate vahendite väärtusse), selle põhjendus ja oodatav veariski tase (maksete tegemise ja sulgemise ajal)*

Programmi kontrollikulud on hinnanguliselt ligikaudu 2–3 % programmi kogueelarvest, mida võib programmi eesmärgi ja riskiprofiili arvestades pidada mõistlikuks ja proportsionaalseks tasemeks. Selles hinnangus võetakse arvesse esialgsete hindamiste, juhuvalimipõhise omandiõiguse ja kontrolliga seotud hindamise ning muude kontrollimeetmete kulusid.

Veariski tase on eeldatavasti madal, kuna programmi alusel tehakse makseid enamasti vahe-eesmärkide põhjal ning juhaks, kui leitakse, et avalduse esitaja ei täida rahastamiskõlblikkuse või kvalifitseerimiskriteeriume, on olemas vahendite tagasinõudmise mehhanism. Programmis püütakse hoida veamäär alla 2 %, mis on kooskõlas komisjoni üldeesmärgiga. Kontrollide kulutõhusust vaadatakse läbi ja hinnatakse korrapäraselt, et tagada nende proportsionaalsus ja tõhusus programmi riskide juhtimisel.

2.3. **Pettuste ja õigusnormide rikkumise ärahoidmise meetmed**

Programm „Agile“ tugineb pettuste ja õigusnormide rikkumiste ennetamisel ja avastamisel olemasolevatele meetmetele ja raamistikele. Programmi suhtes kohaldatakse komisjoni üldist pettustevastase võitluse raamistikku, mis sisaldab kohustust jälgida korrapäraselt pettuseriske ja -juhtumeid ning anda nende kohta aru. Komisjon jätkab pettuste ja õigusnormide rikkumise ennetamiseks ja uurimiseks tihedat koostööd Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) ja muude asjaomaste asutustega.

Lisaks võetakse liidu rahalise toetuse kasutamise auditid, mille on teinud isikud või üksused, sealhulgas muud isikud või üksused kui need, kes on saanud selleks volituse liidu institutsioonidelt, organitelt või asutustelt, finantsmääruse artikli 127 kohaselt üldise kindluse aluseks. Lisaks kontrollib Euroopa Kontrollikoda vastavalt ELi toimimise lepingu artiklile 287 liidu kõikide tulude ja kulude raamatupidamiskontosid.

ETTEPANEKU/ALGATUSE HINNANGULINE FINANTSMÕJU

3.1. Mitmeaastase finantsraamistiku rubriigid ja kulude eelarveread, millele mõju avaldub

- Olemasolevad eelarveread

Järjestage mitmeaastase finantsraamistiku rubriigiti ja iga rubriigi sees eelarveridade kaupa

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	Eelarverida	Kulu liik	Rahaline osalus			
	Nr	Liigendatud / liigendamata ²⁶	EFTA riigid ²⁷	Kandidaatriigid ja potentsiaalsed kandidaadid ²⁸	Muud kolmandad riigid	Muu sihtotstarbeline tulu
	[XX.YY.YY.YY]	Liigendatud / liigendamata	JAH/EI	JAH/EI	JAH/EI	JAH/EI

- Uued eelarveread, mille loomist taotletakse

Järjestage mitmeaastase finantsraamistiku rubriigiti ja iga rubriigi sees eelarveridade kaupa

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	Eelarverida	Kulu liik	Rahaline osalus			
	Nr	Liigendatud / liigendamata	EFTA riigid	Kandidaatriigid ja potentsiaalsed kandidaadid	Muud kolmandad riigid	Muu sihtotstarbeline tulu
5	13.0901 Erksa ja kiire kaitseinnovatsiooni programm „Agile“	Liigendatud	JAH	EI	EI	EI
	[XX.YY.YY.YY]	Liigendatud / liigendamata	JAH/EI	JAH/EI	JAH/EI	JAH/EI

²⁶Liigendatud = liigendatud assigneeringud / liigendamata = liigendamata assigneeringud.

²⁷EFTA: Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsioon.

²⁸Kandidaatriigid ja vajaduse korral Lääne-Balkani potentsiaalsed kandidaadid.

3.2. Ettepaneku hinnanguline finantsmõju assigneeringutele

3.2.1. Erksa ja kiire kaitseinnovatsiooni programmi „Agile“ assigneeringute rahastusallikad

Toetus rubriigist 1	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Kokku
E.04020100.02 Galileo							-11,250	-11,250
E.04020200 Copernicus							-11,250	-11,250
E.04030100 Turvaline ühenduvus							+22,500	+22,500
Rubriik 1 kokku							0,000	0,000
Toetus rubriigist 5	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Kokku
E.13030100 Euroopa Kaitsefond							-35,000	-35,000
E.13010600 Euroopa kaitsetööstuse programm							-3,500	-3,500
E.13080100 Euroopa kaitsetööstuse programm							-31,500	-31,500
E.13050100 Turvaline ühenduvus							-45,000	-45,000
Rubriik 5 kokku							-115,000	-115,000

3.2.2. Hinnanguline mõju tegevusassigneeringutele – ülevaade

- ☐ Ettepanek/algatus ei nõua tegevusassigneeringute kasutamist
- ☒ Ettepanek/algatus nõuab tegevusassigneeringute kasutamist, mis toimub järgmiselt:

3.2.2.1. Heakskiidetud eelarvest saadavad assigneeringud

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	5	Julgeolek ja kaitse – Teemavaldkond 13 „Kaitse“
---	----------	--

Kaitsetööstuse ja kosmose peadirektoraat (DG DEFIS)				Aasta	Aasta	Aasta	Aasta	Mitmeaastane finantsraamistik 2021–2027 KOKKU
				2024	2025	2026	2027	
Tegevusassigneeringud								
13.0901 Erksa ja kiire kaitseinnovatsiooni programm „Agile“	Kulukohustused	(1a)					115,000	115,000
	Maksed	(2a)					30,000	30,000
Eelarverida	Kulukohustused	(1b)						0,000
	Maksed	(2b)						0,000
Eriprogrammide vahenditest rahastatavad haldusassigneeringud								
		(3)						
DG DEFIS assigneeringud KOKKU	Kulukohustused	= 1a + 1b + 3	0,000	0,000	0,000		115,000	115,000
	Maksed	= 2a + 2b + 3	0,000	0,000	0,000		30,000	30,000
		Aasta	Aasta	Aasta	Aasta	Mitmeaastane finantsraamistik 2021–2027 KOKKU		
		2024	2025	2026	2027			
Tegevusassigneeringud KOKKU	Kulukohustused	(4)	0,000	0,000	0,000	115,000	115,000	
	Maksed	(5)	0,000	0,000	0,000	30,000	30,000	

Eriprogrammide vahenditest rahastatavad haldusassigneeringud KOKKU		(6)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIGI <5> assigneeringud KOKKU	Kulukohustused	= 4 + 6	0,000	0,000	0,000	115,000	115,000
	Maksed	= 5 + 6	0,000	0,000	0,000	30,000	30,000
			Aasta 2024	Aasta 2025	Aasta 2026	Aasta 2027	Mitmeaastane finantsraamistik 2021–2027 KOKKU
• Tegevusassigneeringud KOKKU (kõik rubriigid)	Kulukohustused	(4)	0,000	0,000	0,000	115,000	115,000
	Maksed	(5)	0,000	0,000	0,000	30,000	30,000
• Eriprogrammide vahenditest rahastatavad haldusassigneeringud KOKKU (kõik rubriigid)		(6)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Mitmeaastase finantsraamistiku Rubriikide 1–6 assigneeringud KOKKU (vajalikud vahendid)	Kulukohustused	= 4 + 6	0,000	0,000	0,000	115,000	115,000
	Maksed	= 5 + 6	0,000	0,000	0,000	30,000	30,000

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik		7	„Halduskulud“				
Kaitsetööstuse ja kosmose peadirektoraat (DG DEFIS)			Aasta 2024	Aasta 2025	Aasta 2026	Aasta 2027	Mitmeaastane finantsraamisti k 2021–2027 KOKKU
• Personalikulud			0,000	0,000	0,582	1,164	1,746
• Muud halduskulud			0,000	0,000	0,018	0,161	0,179
Kaitsetööstuse ja kosmose peadirektoraat (DG DEFIS) KOKKU	Assigneeringud		0,000	0,000	0,600	1,325	1,925

Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIGI 7 assigneeringud KOKKU	(Kulukohustuste kogusumma = maksete kogusumma)	0,000	0,000	0,600	1,325	1,925
---	--	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

		Aasta 2024	Aasta 2025	Aasta 2026	Aasta 2027	Mitmeaastane finantsraamistiku 2021–2027 KOKKU
Mitmeaastase finantsraamistiku	Kulukohustused	0,000	0,000	0,600	116,325	116,925
RUBRIIKIDE 1–7 assigneeringud KOKKU	Maksed	0,000	0,000	0,600	31,325	31,925

3.2.3. Hinnanguline mõju haldusassigneeringutele – ülevaade

- ☐ Ettepanek/algatus ei nõua haldusassigneeringute kasutamist
- ☒ Ettepanek/algatus nõuab haldusassigneeringute kasutamist, mis toimub järgmiselt:

3.2.3.1. Heakskiidetud eelarvest saadavad assigneeringud

HEAKSKIIDETUD EELARVE	Aasta	Aasta	Aasta	Aasta	2021–2027 KOKKU
	2024	2025	2026	2027	
RUBRIIK 7					
Personalikulud	0,000	0,000	0,582	1,164	1,746
Muud halduskulud	0,000	0,000	0,018	0,161	0,179
RUBRIIK 7 kokku	0,000	0,000	0,600	1,325	1,925
RUBRIIGIST 7 välja jäävad kulud					
Personalikulud	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Muud halduskulud	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
RUBRIIGIST 7 välja jäävad kulud kokku	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
KOKKU	0,000	0,000	0,600	1,325	1,925

3.2.3.2. Assigneeringud kokku

KOKKU HEAKSKIIDETUD EELARVE + SIHTTOTSTARBELINE VÄLISTULU	Aasta 2024	Aasta 2025	Aasta 2026	Aasta 2027	2021–2027 KOKKU
RUBRIIK 7					
Personalikulud	0,000	0,000	0,582	1,164	1,746
Muud halduskulud	0,000	0,000	0,018	0,161	0,179
RUBRIIK 7 kokku	0,000	0,000	0,600	1,325	1,925
RUBRIIGIST 7 välja jäävad kulud					
Personalikulud	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Muud halduskulud	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
RUBRIIGIST 7 välja jäävad kulud kokku	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
KOKKU	0,000	0,000	0,600	1,325	1,925

Personali ja muude halduskuludega seotud assigneeringute vajadused kaetakse assigneeringutest, mille asjaomane peadirektoraat on kõnealuse meetme haldamiseks juba andnud, ja/või peadirektoraadi sees ümberpaigutatud assigneeringutest, mida vajaduse korral võidakse täiendada nendest lisaassigneeringutest, mis haldavale peadirektoraadile eraldatakse iga-aastase vahendite eraldamise menetluse käigus, arvestades eelarvepiirangutega.

3.2.4. Hinnanguline personalivajadus

- ☐ Ettepanek/algatus ei nõua personali kasutamist
- ☒ Ettepanek/algatus nõuab personali kasutamist, mis toimub järgmiselt:

3.2.4.1. Rahastatakse heakskiidetud eelarvest

Hinnanguline väärtus täistööaja ekvivalendina

HEAKSKIIDETUD EELARVE		Aasta 2024	Aasta 2025	Aasta 2026	Aasta 2027
• Ametikohtade loeteluga ette nähtud ametikohad (ametnikud ja ajutised töötajad)					
20 01 02 01 (komisjoni peakorteris ja esindustes)		0	0	3	6
20 01 02 03 (ELi delegatsioonides)		0	0	0	0
01 01 01 01 (kaudne teadustegevus)		0	0	0	0
01 01 01 11 (otsene teadustegevus)		0	0	0	0
Muud eelarveread (märkige)		0	0	0	0
• Koosseisuväline personal (täistööaja ekvivalendina)					
20 02 01 (üldvahenditest rahastatavad lepingulised töötajad ja riikide lähetatud eksperdid)		0	0	0	0
20 02 03 (lepingulised töötajad, kohalikud töötajad, riikide lähetatud eksperdid ja noored eksperdid ELi delegatsioonides)		0	0	0	0
Haldustoetuse eelarverida [XX.01.YY.YY]	- peakorteris	0	0	0	0
	- ELi delegatsioonides	0	0	0	0
01 01 01 02 (lepingulised töötajad ja riikide lähetatud eksperdid kaudse teadustegevuse valdkonnas)		0	0	0	0
01 01 01 12 (lepingulised töötajad ja riikide lähetatud eksperdid otsese teadustegevuse valdkonnas)		0	0	0	0
Muud eelarveread (märkige) - Rubriik 7		0	0	0	0
Muud eelarveread (märkige) - Rubriigist 7 välja jäävad kulud		0	0	0	0
KOKKU		0	0	3	6

Ettepaneku rakendamiseks vajatav personal (täistööaja ekvivalendina)

	Kaetakse komisjoni talituste olemasolevast personalist	Erakorraline lisapersonal*		
		Rahastatakse rubriigist 7 või teadusuuringute eelarveridadelt	Rahastatakse BA ridadelt	Rahastatakse tasudest
Ametikohtade loeteluga ette nähtud ametikohad	6		ei kohaldata	
Kosseisuväline personal (lepingulised töötajad, riikide lähetatud eksperdid ja renditööjõud)				

Ülesannete kirjeldus:

Ametnikud ja ajutised töötajad	Taotletavad töötajad (täistööaja ekvivalendina) hakkavad tegelema poliitika väljatöötamisega, määrates programmijuhina kindlaks prioriteetsed valdkonnad (5 AD). Assistent katab kogu haldusosa, mis on otseselt seotud taotlusvoorude ja muu sellisega.
--------------------------------	--

Koosseisuvälised töötajad	
---------------------------	--

3.2.5. Hinnanguline mõju digitehnoloogiaga seotud investeeringutele – ülevaade

Digi- ja IT-assigneeringud KOKKU	Aasta 2024	Aasta 2025	Aasta 2026	Aasta 2027	Mitmeaastane finantsraamistik 2021– 2027 KOKKU
RUBRIIK 7					
Institutsiooni tasandi IT-kulud	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
RUBRIIK 7 kokku	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
RUBRIIGIST 7 välja jäävad kulud					
Politiikavaldkondade IT-kulud rakenduskavadele	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
RUBRIIGIST 7 välja jäävad kulud kokku	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
KOKKU	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000

3.2.6. Kooskõla kehtiva mitmeaastase finantsraamistikuga

Ettepanek/algatus:

- ☒ on täielikult rahastatav mitmeaastase finantsraamistiku asjaomase rubriigi sisese vahendite ümberpaigutamise kaudu

Vt tabel 3.2.1.

- ☐ tingib mitmeaastase finantsraamistiku asjaomase rubriigi mittesihotstarbelise varu ja/või mitmeaastase finantsraamistiku määruces sätestatud erivahendite kasutuselevõtu
- ☐ nõuab mitmeaastase finantsraamistiku muutmist

3.2.7. Kolmandate isikute rahaline osalus

Ettepanek/algatus:

- ☒ ei näe ette kolmandate isikute poolset kaasrahastamist
- ☐ näeb ette kolmandate isikute poolse kaasrahastuse, mille hinnanguline summa on järgmine:

assigneeringud miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

	Aasta 2024	Aasta 2025	Aasta 2026	Aasta 2027	Kokku
Nimetage kaasrahastav asutus					
Kaasrahastatavad assigneeringud KOKKU					

3.3. Hinnanguline mõju tuludele

- ☒ Ettepanekul/algatusel puudub finantsmõju tuludele

– ☐ Ettepaneku/algatusel on järgmine finantsmõju:

- ☐ omavahenditele
- ☐ muudele tuludele
- ☐ märkige, kas tulud on seotud teatavate kuluridadega

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

Tulude eelarverida	Jooksval eelarveaastal kättesaadavad assigneeringud	Ettepaneku/algatuse mõju ²⁹			
		Aasta 2024	Aasta 2025	Aasta 2026	Aasta 2027
Artikkel					

Sihtotstarbeliste tulude puhul märkige, milliseid kulude eelarveridasid ettepanek mõjutab.

--

Muud märkused (nt tuludele avaldatava mõju arvutamise meetod/valem või muu teave).

--

²⁹Traditsiooniliste omavahendite (tollimaksud ja suhkrumaksud) korral tuleb märkida netosummad, st brutosumma pärast 20 % sissenõudmiskulude mahaarvamist.

4. DIGIMÕÕDE

Programmiga ei kehtestata uusi diginõudeid. See tugineb olemasolevatele digi- ja IT-süsteemidele, mida on juba hinnatud, eelkõige Euroopa Kaitsefondi puhul.

4.1. Diginõuded

Programm tugineb olemasolevatele IT-süsteemidele ja digitaristule, mis on ELi kaitseprogrammide, eelkõige Euroopa Kaitsefondi jaoks juba olemas. Nende süsteemide koostalitlusvõimet on juba hinnatud asjaomase finants- ja digiselgituse ja sellega seotud digiavalduste kontekstis.

Kuna käesoleva määrusega ei kehtestata digitaalsete avalike teenuste kohta uusi ega oluliselt muudetud siduvaid sätteid ning programmi digitaalne rakendamine toimub juba hinnatud süsteemide kaudu ilma nende põhiarhitektuuri ja piiriülese koostalitlusvõime omadusi muutmata, ei ole täiendavat hindamist vaja.

4.2. Andmed

Programmiga seotud andmete kogumisel, töötlemisel ja vahetamisel (sealhulgas taotluste esitamisel, rahastamiskõlblikkuse hindamisel, sihttoetuse haldamisel ja aruandluses) järgitakse Euroopa Kaitsefondi ja sellega seotud ELi programmide raames juba kehtestatud andmehaldusraamistikke, -standardeid ja -spetsifikatsioone.

Järgitud on ühekordsuse põhimõtet ja uusi andmekogumiskohustusi ei ole kehtestatud. Andmevood, sidusrühmade rollid ja aruandluskohustused on samasugused kui need, mida on juba hinnatud. Seetõttu ei ole selles punktis vaja täiendavat hindamist teha.

4.3. Digilahendused

Programmiga ei võeta kasutusele uusi digilahendusi. Programmi rakendamisel tuginetakse olemasolevatele platvormidele ja süsteemidele, mis on ELi kaitsevaldkonna rahastamisprogrammide ja eelkõige Euroopa Kaitsefondi raames juba kasutusele võetud ja mis on läbinud asjakohased hindamised seoses funktsionaalsuse, vastutava asutuse, juurdepääsetavuse, korduskasutatavuse ja tehisintellekti käsitleva määruse nõuete järgimisega, kui see on asjakohane, ning vastavusega ELi küberturvalisuse raamistikule ja muudele kohaldatavatele digipoliitika vahenditele, sealhulgas eIDASe määrusele.

4.4. Koostalitlusvõime hindamine

Kuna programm tugineb täielikult olemasolevatele IT-süsteemidele, mida on Euroopa Kaitsefondi raames juba hinnatud, ei kehtestata uusi piiriülese koostalitlusvõime nõudeid. Digitaalsete avalike teenuste puhul, mida programm mõjutab (sealhulgas taotlusvoorude haldamine, taotluste esitamine, hindamistugi ja sihttoetuste järelevalve), kasutatakse võrgu- ja infosüsteeme, mille piiriülest koostalitlusvõimet on juba hinnatud. Selliseid piiriülese koostalitlusvõime takistusi, mida ei oleks läbiviidavate hindamiste käigus käsitletud, ei esine.

4.5. Digimõõtmekeskuse rakendamist toetavad meetmed

Kuna programm tugineb olemasolevale ja juba hinnatud digitalistule, ei ole muid digimõõtmega seotud sihitatud rakendusmeetmeid vaja võtta. Digimõõtmelise sujuva rakendamise tagatakse Euroopa Kaitsefondi ja sellega seotud programmide raames juba kasutatavate töömenetluste, kasutusjuhiste ja tugimehhanismidega.

Kui rakendamise ajal on vaja olemasolevaid süsteeme kohandada, tehakse seda asjaomase programmi juhtimisraamistikus, ilma et see tooks kaasa uusi, digimõõtmelise seisukohast olulisi nõudeid.